Belediyeler ve KENT SORUNLARI

MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ YAYIN ORGANIDIR

«Yeni belediyecilik anlayışı» toplantısında, «üretici ve demokrat» bir belediyeciliğin geliştirilmesi savunuldu

BOĞAZ'A DEMİRYOL

YEREL YÖNETİM BAKANI: «B

GELİRLER YASASI YAKINDA ÇIKACAK»

Marmara Belediyeler Birliğine 25 Belediye daha katıldı

(İstanbul Haber Servisi) — Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği'nin üye sayısı 25 yeni belediyenin daha katılması ile 75'e ulaşmıştır. Birliğe katılan Bursa, Bilecik, Bozöyük, Mustafa Kemalpaşa, Edirne, Avcılar, Sefaköy, Güngören, Kocasinan, Küçükköy, Do... İyayoba, Küçükyalı, Soğanlı, Ümraniye, Halkalı, Bağcılar, Es... ler, Arsanbey, Kandıra, ... Arifiye, Serdi...

Marmara Belediyeler Birliğine 5 beledi...

Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği G... Kurulu'nda konu... "Belediye ... et için"

SAHİL YAĞMASI VE MARMARA KİRLENMESİ KONULARI ELE ALINDI

BÜTÜN SINAİ KURULUŞLAR EKOLOJİK BELGE VERMEK MECBURİYETİNE TABİ TUTULDU

...elediye Başkanlarının katılacağı "Yerel Yönetim Genel Kurulu" kurulacak

...tim Bakanı Mahmut Özdemir, Marmara Belediyeler Birliği toplan... ...kanları ile bir arada...

BELEDİYELER SİZDEN BEKL...

Marmara Belediyeler Birliği: "Yeni bir belediye gelirleri sistemi geliştirilmelidir"

Marmara Belediyeler Birliği bir açıklama yaparak Hükümetin kentlerin sorunlarına köklü bir çözüm getirmesi için harekete geçmesini isteyerek, "Yeni bir Belediye Gelirleri sistemi geliştirilmelidir" önerisinde bulundu.

75 büyük kent belediyesinin üyesi bulunduğu Marmara Belediyeler Birliği Genel Sekreterliği'nce yapılan açıklamada özetle şu öneriler üzerinde duruldu: "Belediyelerin anayasal mali yetkilikleri ...

Marmara ve Boğazları Birliğinin Üye Sayısı 75'e Ulaştı

Yerel Yönetimlerde Dayanışma Gelişiyor

AÇI — MUMTAZ SOYSAL

SAYI: 25-30

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği

MARMARA VE BOĞAZLAR BELEDİYELER VE KENT SORUNLARI Dergisi

Sayısı 15.-TL., Yıllığı 150.-TL.

Sahibi: M.B.B.B. adına Reşat TABAK
Sorumlu Yazı İşl. Md. ve Yönetmeni:
Selahattin YILDIRIM

M.B.B.B. ÜYELERİ:

Bandırma (Balıkesir), Bigadiç, Erdek, Gönen, Marmara Adası, Zeytinbağı, Osmaneli (Bilecik), Merkez (Çanakkale), Biga, Bolayır, Çan, Çardak, Eceabat, Gelibolu, Gökçeada, Karabiga, Lapseki, Umurbey, Merkez(Istanbul), Bayrampaşa, Büyükçekmece , Çatalca, Çınarcık, Değirmenköy, Hadımköy, Kartal, Küçükçekmece, Küçükyalı, Maltepe, Pendik, Silivri, Tuzla, Yakacık, Yalova, Merkez (Kırklareli), Alpullu, İzmit (Kocaeli), Bahçecik, Darıca, Değirmendere, Gebze, Gölcük, Hereke, İhsaniye, Yuvacık, Karamürsel, Karasu (Sakarya), Hoşköy, Kozyürük, Marmara Ereğlisi, Mürefte, Şarköy.

Bilecik (Merkez), Bozöyük, Bursa (Merkez), Mustafakemalpaşa, Edirne (Merkez), Avcılar (Istanbul), Sefaköy, Güngören, Kocasinan, Küçükköy, Dolayoba, Küçükyalı, Soğanlık, Ümraniye, Halkalı, Bağcılar, Esenler, Arslanbey (Kocaeli), Kandıra, Adapazarı (Merkez), Arifiye, Serdivan, Akyazı, Ayvacık (Çanakkale).

Yönetim adresi: Prof. Kâzım İsmail Gürkan Caddesi No:12 Ortaklar Han Kat 4 Cağaloğlu-ISTANBUL

Baskı:AFA MATBAACILIK 22 35 09

Birliğimiz, Anayasa ve Belediye Kanunu hükümlerine göre kurulmuş bir kamu tüzel kişisidir. Çalışma konuları temel kentsel ve beledi sorunları ve çalışma alanı, tüm Marmara Bölgesini içermekte - dir.

Birliğimiz bugüne dek özetle;

- o Yeni bir belediyecilik anlayışı oluşturma,
- o Tüketici halkın korunmasına yönelik projeler geliştirme,
- o Konut sorununa geniş halk kitleleri yararına çözümler getirici girişimlere katılma ve destekleme,
- o Kentsel ulaşım sorununa, toplu-taşım projeleri geliştirerek çözüm arama,
- o Çevre sorunlarına köklü çözümler getirme doğrultusunda girişimlerde bulunma,
- o Belediyelere ortak tesis, araç ve gereç sağlama,
- o Belediyelere proje-etüd ve danışmanlık ve bilgi birikimi hizmetleri sunma,
- o Belediye ve kentsel eğitim sorunlarına çözüm getirme,
- o Kentsel kültür ve sanatı yeniden düzenleme ve geliştirme konularında çalışmalarda bulunmuştur.

Bu çalışmalara koşut bir gelişme gösteren Birliğimiz, 11 Aralık 1977 Yerel Yönetimler seçimlerinden bu yana, 25 yeni üyenin katılmasıyla büyük bir gelişme göstermiş ve aralarında Istanbul, Bursa, İzmit, Bayrampaşa, Adapazarı gibi ülke ve bölgemizin en büyük belediyeleri bulunan üyelerinin sayısı 75'e ulaşmış ve bölge belediye nüfusunun % 80'ini temsil eder duruma gelmiştir.

Birliğimiz bu çalışma ve gelişim tablosunu verirken, yeni Hükümetin üç yeni bakanlıkla, programında Yerel Yönetimlere ve Kamu İktisadi Teşebbüslerine ve çevre sorunlarına önem ve ağırlık veren bir politika izlediğini görmekteyiz.

Yerel Yönetimlerin yönetsel ve mali tıkanıklıklarını gidermek ve böylece bu yönetimlere etkinlik ve işlerlik kazandıracak düzenlemeleri yaparak, demokrasiye o yoldan da güç katmak amacıyla kurulduğu, hükümetin programında belirlenen Yerel Yönetim Bakanlığı, organizasyonunda Belediye Başkanlarından oluşacak "Yerel Yönetim Genel Kurulu'na" yer vermesi ve Belediye Gelirleri Yasa Tasarısı hazırlayarak, yerel yöneticilerin bu konudaki görüşlerini almak üzere toplantıya çağırması, olumlu girişimler olarak görülmektedir.

Öte yandan Birliğimizin özellikle Marmara Denizi ve Bölgesi ölçeğinde ilgili olduğu ve uğraş verdiği Çevre ve Hava kirliliği ve Çevre Sağlığı konusunda etkin çözümler getirmek amacıyla bir Başbakan Yardımcısına bağlı olarak Çevre Sağlığı Koordinasyon Kurulu'nun oluşturulması ve çalışmalarına zaman geçirmeden başlaması sevindirici ve umut vericidir.

Kamu İktisadi Teşebbüslerini kaynak oluşturacak şekilde yeniden düzenlemek, verimli ve demokratik işletmecilik yöntemlerini geliştirmek ve plan disiplini içinde ülke yararına çalışmalarını gözetip denetlemek üzere İşletmeler Bakanlığı'nın oluşturulmasını da ekonomimiz açısından olumlu buluyoruz.

Kanımızca, Yerel Yönetim hareketi gittikçe güçlenmekte ve Merkezi Yönetimde yansımasını bulmaktadır. Birlik olarak, Yerel Yönetim, Çevre Sorunları ve Beledi İktisadi Girişimleri konularında bize düşen görevi içtenlikle üstlenmeye ve sonuçlandırmaya hazırız.

BİRLİK

Birlik Meclisi Toplandı

Birlik Meclisi 1978 yılı olağan birinci toplantısı 26 Ocak 1978, Perşembe günü yapılmıştır.

o Başkan Ahmet İSVAN'ın toplantıyı açışından sonra toplantıya katılan Yerel Yönetim Bakanı Sayın Mahmut ÖZDEMİR yaptığı konuşmasında, "hızlı değişim sürecindeki toplumumuzda yepyeni bir gerçek olarak gelişen yerel yönetimlerin yönetsel ve mali tıkanıklıklarını gidermek, böylece bu yönetimlere etkinlik ve işlerlik kazandıracak düzenlemeleri yapmak ve demokrasiye o yoldan da güç katmak amacıyla" bakanlığın kurulduğunu, "belediyelerin özellikle idari ve mali özerkliğe kavuşturulmaları gerektiğini" belirtmiş; "Belediye Gelirleri Kanun Tasarısının ivedilikle Parlamentoya arzedileceğini" bildirmiştir. Bakan ayrıca Bakanlığın Birlik ça-

lışmalarını sevinçle karşıladığını, bundan böyle birlik çalışmalarının destekleneceğini ve yeni kurulan Bakanlığın oluşmasında Birliğin deneylerinden yararlanmak istedikleri ni belirtmiştir.

o Birliğe katılmak isteyerek Mec lis kararı gönderen Avcılar, güngören, Sefaköy, Kocasinan, Küçükköy, Dolayoba, Soğanlık, Arslanbey, Kandıra, Köseköy, Adapazarı, Bilecik, Serdivan Belediyelerinin Birlik üye liğine katılmaları ittifakla kabul edilmiştir.

o Birliğin 1977 Yılı ikinci dönem çalışma raporunun okunmasından sonra söz alan Karasu Belediye Başkanı Sabahattin ARSLAN, çalışma raporunu olumlu bulduğunu ve Birliğin kuruluşunu sağlayan Belediye Başkanlarının onurlandırılmalarının ger çek bir kadirşinaslık örneği olacağını belirterek, Birlik hizmetlerinin daha da yoğunlaştırılarak belediyelere ulaştırılmasını istemiştir.

o Daha sonra söz alan Yalova Belediye Başkanı Rahmi ÜSTEL, Bandırma Belediye Başkanı Niyazi GÜPER ve Umurbey Belediye Başkanı Halil ALAN LIOĞLU, yaptıkları konuşmalarda özetle; Birliğin, ülkemizde belediyecilik anlayışını çağdaş bir hale getirilmesine çok önemli katkıları olduğu ve Birliğin daha da güçlenmesinde yarar olduğu görüşlerinde birleşmişlerdir.

o Kartal Belediye Başkanı M. Ali BÜKLÜ ise, Birliğin kuruluş ve geliştirilmesindeki büyük katkıları nedeniyle Ahmet ENÖN ve Erol KÖSE'ye teşekkür etmiş, çalışma raporunun oldukça mütevazi olduğunu ve ger çekte Birlik çalışmalarının kısa sürede Ulusal ve Uluslararası boyutlara ulaştığına, Türk Belediyeciliğine yeni bir anlayış getirdiğini, bundan böyle de Birliğin çalışmalarını geliştirerek sürdüreceğine inandığını belirtmiştir.

o Oluşturulan Bütçe Komisyonuna Hereke Belediye Başkanı Hüseyin TETİK, Avcılar Belediye Başkanı Yüksel ÇENGEL ve Darıca Belediye Başkanı Hasan CİDDİ seçilmişlerdir.

o Birliğin Akdeniz Kentler Birliği'ne katılması hususunda söz alan Marmara Adası Belediyesi eski başkanı Ahmet ENÖN, "Birliklerin bundan böyle bölgesel ölçekte örgütlenerek, ülke ölçeğinde gelişmesini ve kuruluş girişimlerinde bulunduğumuz Akdeniz Kentler Birliğine katılmamızın yararlı olacağını" söylemiştir. Aynı konuda söz alan İzmit Belediyesi Eski Başkanı Erol KÖSE, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin kuruluşunun Türk Belediyecilik tarihinde belediyelerin sorunlarını kendi aralarında dayanışmayla çözümleyebilecekleri fikrini getirdiğini ve Birliğin, Türkiye'de kamuoyu oluşturarak bir Bakanlık kurulmasına neden olduğunu belirtmiştir. KÖSE, Akdeniz Kentler Birliği'ne katılınmasının, belediyeciliğimize yeni boyutlar katacağını söylemiştir.

o Birlik Meclisi çalışmalarına gerekli ön hazırlıkları sağlamak, Birliğin çeşitli çalışma alanları arasındaki işbölümü ve eşgüdümü gerçekleştirmek, Birliğin üyelerle ve üyelerin kendi aralarında daha etkin dayanışma ve bütünleşmelerini, sağlamak ve böylelikle Birlik çalışmalarının etkinliğini arttırmak üzere; Birlik Kurulları oluşturulması ve bu konuda ayrıntılı çalışmalar yapıp, bir yönetmelik hazırlaması için Birlik Encümeni'ne yetki verilmesi gerekçesi için üyeler olumlu görüşte olduklarını belirtmişler ve gerekçede belirtilen;

- Birlik Bölgesel Yerleşmeler (Konut, Alt-yapı) Kurulu
- Birlik İktisadi Girişimler Kurulu
- Çevre Sorunları ve Toplum Sağlığı Kurulu
- Birlik Eğitim Kurulu
- Birlik Kültür ve Sanat Kurulu
- Birlik Araştırma, Geliştirme ve Organizasyon Kurulu
- Birlik Kentsel Ulaşım Kurullarının oluşturulmasına oybirliği ile karar verilmiştir.

o Birlik çalışmalarının geçmişi ile bağını koparmamak, Belediyecilik düşüncesi ve uygulamaları konusunda geçmiş deneylerden ve çağdaş bilim ve teknolojiden yararlanabilmek amacıyla Birlik Çalışmalarına ilişkin konularda bir Birlik Danışma Kurulu'nun oluşturulması konusunda Birlik Encümenine yetki verilmesi konusu oybirliği ile kabul edilmiştir.

o Gündem sırasında yeri gelen Birlik 1978 Mali Yılı Bütçesi, 16.272.329.- TL. olarak bağlanmış ve tümüyle kabul edilmiştir.

o Gizli oyla yapılan seçimler sonunda Birlik Meclis 1. Başkanvekilliğine Istanbul Belediye Başkanı Aytekin KOTİL, Meclis 2. Başkan Vekilliğine Bilecek Belediye Başkanı İsmail ATAK, Kâtipliklere, Büyükçekmece Belediye Başkanı İbrahim ARI ve Dolayoba Belediye Başkanı Kemal KALKUZ seçilmişlerdir. Birlik başkanı Ahmet İSVAN, Meclis 1. Başkan Vekilliğine seçilen Aytekin KOTİL'i Meclisi yönetmesi için divana davet ederek, başarılar dilemiştir. Aytekin KOTİL Meclis'e teşekkür ederek göreve başlamıştır.

o Gündemin bundan sonraki maddesinde, yapılan seçimler sonucu Birlik Başkanlığına Çanakkale Belediye Başkanı Reşat TABAK, Başkan Vekilliğine de, Kartal Belediye Başkanı M.Ali BÜKLÜ seçilmişlerdir.

o Birlik Başkanlığına seçilen, Çanakkale Belediye Başkanı Reşat TABAK, söz alarak teşekkür ettikten sonra, Birliğin Türk Belediyecilik tarihinde yeni bir aşamaya varıldığını ve bunun bir görev döneminde daha da yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için, bütün gücüyle çalışacağını ve üye belediyelerin kendisine yardımcı olmalarını, yapılacak işlerin önemi nedeni ile dayanışmanın gerekli olduğunu söylemiş, belediye çalışmalarına gösterdikleri ilgi nedeniyle Yerel Yönetim Bakanına teşekkür etmiştir.

o Birlik Encümenine gizli oyla yapılan seçimler sonucu Asil Üyelik lere;

Adapazarı Belediye Başkanı Ünal OZAN, Gebze Belediye Başkanı Sedat TÜZE, İzmit Belediye Başkanı Cevdet BAĞDAT, Güngören Belediye Başkanı Baki DURMUŞ, yedek üyeliklere ise Umurbey Belediye Başkanı Halil ALAN LIOĞLU ve Gölcük Belediye Başkanı Şaban AKTÜRKOĞLU seçilmişlerdir.

o Birlik Komisyonlarına seçilen üyeler ise şöyledir:

Birlik Bölgesel Yerleşmeler (Konut-Altyapı) Kurulu:

- Kemal AĞIRALİOĞLU (Küçükköy Belediye Başkanı)
- İbrahim ARI (Büyükçekmece Belediye Başkanı)
- Rahmi ÜSTEL (Yalova Belediye Başkanı)
- Orhan BİLGİLİ (Adapazarı Belediye Meclis Üyesi)
- Bekir YILMAZ (Bayrampaşa Belediye Meclis Üyesi)

Birlik İktisadi Girişimler Kurulu:

- Hikmet DOĞANSOY (Karamürsel Belediye Başkanı)
- Kenan EVİN (Kandıra Belediye Başkanı)
- Niyazi ÖNEN (Çanakkale Belediye Meclis Üyesi)
- Mehmet ŞAHİNSOY (Küçükköy Belediye Meclis Üyesi)
- Fahri ÖZER (Güngören Belediye Meclis Üyesi)

Birlik Çevre Sorunları ve Toplum Sağlığı Kurulu

- Mete TUNÇALP (Küçükköy Belediye Başkanı)
- Zekiye GÜLŞEN (Lâpseki Belediye Başkanı)
- Turan SARI (Kandıra Belediye Başkanı)
- Rıdvan ÖNAL (Sefaköy Belediye Başkanı)
- Celâl SAKA (Karamürsel Belediye Meclis Üyesi)

Birlik Eğitim Kurulu:

- Hasan CİDDİ (Darıca Belediye Başkanı)

- Bayram DEMİRKOL (Yakacık Belediye Başkanı)
- Kenan BAL (Küçükçekmece Belediye Meclis Üyesi)
- Ayten GÖKÇE (Çanakkale Belediye Meclis Üyesi)
- Naci ŞENOL (Yakacık Belediye Meclis Üyesi)

Birlik Kültür ve Sanat Kurulu:

- Burhan TOPRAK (Pendik Belediye Başkanı)
- Kemalettin GÜVENCİ (Gönen Belediye Başkanı)
- Yüksel ÇENGEL (Avcılar Belediye Başkanı)
- Şaban AKTÜRKOĞLU (Gölcük Belediye Başkanı)
- Nihat ÖZTÜRK (Pendik Belediye Meclis Üyesi)

Birlik Belediyeler Araştırma, Geliştirme ve Organizasyon Kurulu

- İsmail ATAK (Bilecik Belediye Başkanı)
- Halil ALANLIOĞLU (Umurbey Belediye Başkanı)
- A.Nazmi ÜSTÜNDAĞ (Kırklareli Belediye Başkanı)
- Faruk DEMİRER (Değirmendere Belediye Başkanı)
- İbrahim DERELİ (Yalova Belediye Meclis Üyesi)

Kentsel Ulaşım Komisyonu:

- Ömer NAMLI (Karamürsel Belediye Meclis Üyesi)
- Nazmi CAN (Adapazarı Belediye Meclis Üyesi)
- Mehmet ALTUNCU (Küçükköy Belediye Meclis Üyesi)
- Faik ÇAKIR (İzmit Belediye Meclis Üyesi)
- Kadir ALKAN (Kandıra Belediye Meclis Üyesi)

Gündemin son maddesini oluşturan Dilekler ve Kapanış kısmında İzmit, Çanakkale, Karamürsel ve Kandıra Belediye Başkanlarınca hazırlanarak Meclis Başkanlığına verilen önergede, Yerel Yönetim Bakanlığı Bünyesine, İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün, Belediyeler Teknik Hizmetler Genel Müdürlüğünün ve Planlama ve İmar Genel Müdürlüğünün alınması istemleri yer almıştır. Bu arada söz alan Alpullu Belediye Başkanı Şükrü SİMER, önergeye ARSA OFİSİ Genel Müdürlüğü ile Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün de eklenmesini istemiş ve her iki teklif birleştirilerek, Başkanlık nezdinde ilgili yerlerle girişimde bulunulması koşuluyla verilen önerge oybirliği ile kabul edilmiştir.

AKDENİZ'İN TEMİZLENMESİ VE TÜRKİYE...

BM Çevre Programı Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü P. Evan PEES, BM'de görevli deniz bilimcisi Nikki MEITH, Akdeniz'in kirliliği konusunda Türk Hükümetinin ne gibi katkıları olabileceği yolunda ön temaslar için Türkiye'ye gelmişler ve bu arada Akdeniz Projesi hakkında bilgi vermek ve Marmara Denizi'nin kirliliği ile ilgili bilgiler almak üzere Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'ni ziyaret ederek Birlik Genel Sekreteri ve uzmanlarla görüşmüşlerdir.

BM Akdeniz Çevre Programı özetle şöyledir: Akdeniz'in yakın bir gelecekte ölü bir deniz olmaktan kurtarılması için derhal önlemler alınması gereklidir. 120'ye yakın Akdeniz kentinin kanalizasyon akıntıları, çeşitli salgın hastalıkların görülmesi fabrikaların zehirli artıklarının boşaltılması, tankerlerin ve savaş gemilerinin artıkları Akdeniz'de petrol ve maden aramalarının yarattığı kirlilikler insanlar açısından ciddi bir tehlike oluşturmaktadır.

NELER YAPILDI?

Ocak 1975'de UNEP ile FAO ve diğer uzmanlaşmış BM kuruluşları Barselona'da bir Hükümetlerarası Danışma toplantısı düzenlediler. Bu toplantıda, Akdeniz'e kıyısı olan 16 devlet, Akdeniz eko-bölgesinin korunması ve gelişmesinin sürdürülmesi için bir "eylem programı" onayladılar. Bu eylem programı hukuki, bilimsel, yönleri birleştirici planlamayı ve diğer yönleri içermektedir. Birbirine bağlı olan bu tamamlayıcı parçalar; Akdeniz hükümetlerine ulusal kalkınma planlarını formüle etmelerindeki bilgi temelinin niteliğini iyileştirme, her hükümetin alternatif gelişme modelleri ile elverişli kaynak tahsisleri arasında çeşitli opsiyonları saptama ve rasyonel seçimler yapma yeteneğini iyileştirmede yardımcı olacağı düşünülen bir çevçeve oluştururlar.

HUKUKİ YÖNDEN:

2 ile 16 Şubat 1976 arasında yapılan ikinci bir Barselona toplantıda, Bölgedeki 18 devletin 16'sı üç uluslararası anlaşımı onayladılar: Akdeniz'in kirlenmeye karşı korunması için bir Konvansiyon; Akdeniz'in gemilerin Sintine suları ile uçakların artıklarını boşaltılması sonucu kirletilmesine karşı korunması için Protokol ve Akdeniz'in Acil durumlarda Petrol ve diğer zararlı maddelerce kirletilmesine karşı mücadelede iş birliğine ilişkin ikinci bir protokol.

Bu 16 ülkenin onikisi konvansiyonu ve protokollerden birini derhal imzaladılar; 11'i diğer protokolü imzaladı; diğerleri de onları izledi. Öyle ki, 1977 Kasım ayında 15 kıyı devleti ve Avrupa Ekonomik Topluluğu üç antlaşmayı imzalamıştı.

Mart 1978'de ise yedi devlet (Monako, İspanya, Tunus, Lübnan, Malta, Yugoslavya, İsrail) anlaşmayı resmen onayladılar. Üç Barselona anlaşması 1978 Şubat'ında yürürlüğe girdi. Fransa'nın da (şimdiye kadar izlememişse) her an aynı yolu izlemesi bekleniyor. Böylece yıl sonuna değin hemen hemen tüm Akdeniz ülkeleri bu şekilde

hareket etmiş olacak.

Konvansiyon devletleri "Akdeniz bölgesiin kirlenmesini önleme, azaltma ve bununla mücadele etmek ve bu alandaki denizsel çevreyi koruyup geliştirmek için gerekli tüm önlemleri almakla" yükümlü tutmakla ve "özel girişimler geliştirilmesini gerektiren birkaç kirletme faaliyetini belirliyor."

Boşaltma Protokolü bir "kara" listedeki maddelerin boşaltılmasını yasaklıyor, "gir" bir listedeki maddelerin boşaltılması için yetkili bir ulusal mercinin daha önceden vereceği özel bir izin istiyor ve tüm diğer atıklar ya da maddelerin boşaltılması için de genel bir izin gerektiriyor.

İşbirliğine ilişkin protokol, bilgi alışverişi, haberleşmede koordinasyon ve büyük çapta petrol ya da diğer zararlı maddelerin dökülmeleri gibi acil durumlarda yardım sağlıyor.

En zararlı Akdeniz kirlenmesi topraktan (sınaî atıklar, belediye kanalizasyon suları ve tarımsal pestisidler) kaynaklandığı için, UNEP ve Dünya Sağlık Federasyonu (WHO), Akdeniz devletlerini toprak kökenli kirlenme kaynaklarını içeren yeni bir protokol tasarısı hazırlamada yardımcı olmaktadırlar.

· 7 ile 11 Şubat 1977 arasında Atina'da hükümetlerarası bir danışma toplantısı düzenlemişlerdir. Bu toplantıya katılan 16 hükümetin temsilcileri, protokol taslağında bulunması önerilen ilkeleri gözden geçirmiş ve yeniden düzenlemişlerdir.

Toplantıda, Ekim 1977'de ikinci bir danışma toplantısının düzenlenmesi önerilmiştir. Bu toplantıda, toprak kökenli kirletme kaynaklarına ilişkin bir protokülün nihai metninin hazırlanması yolunda görüşmeleri sürdürme amacıyla düzenlenecektir. Toplantı, 17 ile 21 Ekim 1977'de Venedik'te yapıldı ve 9 ile 14 Ocak 1978 arasında Monako'da yapılacak Akdeniz Kıyı Devletleri Hükümetlerarası Toplantısında bir kez daha gözden geçirilecek olan bir üzerinde ilk protokol taslağını sonuçlandırmıştır. Önerilen protokol, toplantıda hazır bulunan (18 devletten) 17'sinin temsilcileri tarafından tartışılmıştır. Temsilciler, teknik ve hukuk alanlarındaki uzmanların, ikinci bir toplantısının gerekli olduğu ve bu toplantının 1978 Ekiminde Cenevre'de yapılması konusunda anlaşmaya varmışlardır. Eğer her şey yolunda giderse, toprak kökenli kirletme kaynaklarına ilişkin antlaşma, 1979 içinde Atina'da imzalanacaktır.

BİLİMSEL YANLARI:

Barselona I'de (1975), Hükümetlerarası toplantıya gelen delgeler bir koordine Akdeniz Düzenleme ve Araştırma Programını onayladılar. Bu program, Akdeniz'de etkinlik gösteren 40'ı aşkın bilim adamı ile bu çalışmayla yakından ilgili Uluslararası örgütlerin daha önceki bir toplantısının temel alınarak hazırlanmış yedi pilot projeden oluşuyordu.

1) Deniz sularında petrol ve petrol hidrokorlarına ilişkin ölçüt saptama ve çalışmaları düzenleme ile Dünya Metereoloji Örgütü'nün ortak projesi.

2) Denizdeki organizmalarda metallerin, ölçüt saptama çalışmaları ve yönlendirme (UNEP ve FAO'nun) ortak projesi.

3) Denizdeki organizmalarda DDT PCB ve diğer klorinlenmiş Hidrokarbonlara ilişkin ölçüt saptama çalışması ve yönlendirme (FAO-UNEP)

4) Denizdeki organizmalar ve bunların nüfusu üzeiinde sirleticilerin etkilerine ilişkin araştırma (FAO-UNEP)

5) Denizdeki topluluklar ve eko sistemler üzerinde kirleticilerin etkilerine ilişkin araştırma (FAO UNEP)

6) Kirleticilerin kıyı boyu ulaşımına ilişkin sorunlar (IOC-WHO-UNEP)

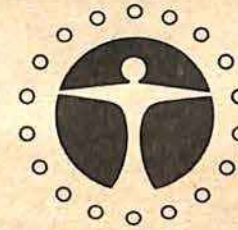
7) Kıyısal su kalite• kontrolü ortak projesi (UNEP-WHO)

Bu araştırma ve yönlendirme proçramı şimdi 16 Akdeniz kıyı devletinde 80 laboratuvar tarafından sürdürülmektedir. (Haziran 1977 itibariyle)

BİRLEŞİK (BÜTÜNLEŞMİŞ) PLANLAMA

28 Ocak - 4 Şubat 1975 arasındaki ilk Barselona toplantısında Akdeniz bölgesi kıyı kesimi hükümetleri, kalkınma (gelişme) talepleri ile Akdeniz çevresinin niteliğini koruma ve iyileştirme gereksinimi taleplerini uzlaştırma amacına yö-

Mediterranean Action Plan

AKDENİZ EYLEM PLANI

The Mediterranean Sea is seriously threatened by the gradual build-up of various forms of pollution and has been designated by the United Nations Environment Programme as an area of special concentration. International organizations are now working closely with scientific institutions in 17 states bordering the Sea to evaluate the damage already done and to find ways to harmonize industrial and other development policies with sound environmental practices.

nelmiş ortak ve geniş kapsamlı bir çalışma yürütmeye hazır olduklarını belirtmişlerdir. Doğal kaynakların birleşik planlanması ve rasyonel yönetiminin başlıca hedefi, çevresel açıdan sağlam bir temel üzerinde sürdürülebilen bir sosyo-ekonomik gelişmeye ulaşılması olarak tanımlanmıştı. Organik ve sınaî atıkların (bk. toprak kökenlı kirletme kaynakları projesi) işlenmesi, kullanımı ve güvenlikle ortadan kaldırılması konusundaki projeler ve denizin canlı kaynaklarının iyileştirilmesi ve bunlardan daha iyi yararlanılması (bk. deniz parkları projesi) başlatıldı. Akdeniz ulusal uzmanları arasında, ilçili konularda önerilerde bulunmaları için düzenli olarak toplantılar yapılmakta.

Yugoslavya'da Split'te yapılan ve 31 Ocak'tan 4 Şubat'a kadar süren toplantıda, Akdeniz kıyı devletleri hükümetleri bir Mavi Plan ile bir öncelikli eylemler programı başlatma konusunda anlaşmaya vardılar.

Mavi Planın hedefi, Akdeniz kıyı devletlerindeki ulusal ölçekte karar-vericiler ve kalkınma planlamacıları, çvvrenin şimdiki kuşak ve gelecekteki kuşaklar için optimal sosyo-ekonomik gelişmesi ve güçlendirilmesine yönelik ulusal planları formüle etmelerine yarayacak bilgileri sağamaktır. Mavi Plan üç aşamada uygulanmaktadır:

Aşama 1: Ulusal ve Uluslararası kurumların uyguladığı gelişme çevre faaliyetlerini incelemek ve tahlil etmek,

Aşama 2: Sektörler arasındaki ilişkileri ve olasılık taşıyan çevresel sonuçların saptanmasını vurgulayarak, sosyo-ekonomik gelişmenin her sektörünün tahlilini ilerletmek,

Aşama 3: Çevresel açıdan sağlamlık gösteren gelişme stratejisi alternatifleri konusunda yol göstermeleri içiren raporlar hazırlamak.

Öncelikli Eylemler Programı'nın (PAP) hedefi, uzun vadede, birleşik planlama alanında Akdeniz kıyı devletleri arasında sürekli bir işbirliği için bir çerçeve oluşturmaktır. "Mavi Plan" bu çerçeveyi entellektüel ve/veya teorik düzeyde oluşturma amacını güderken, PAP bunu somut düzeyde (saha faaliyetleri ve projeleri) oluşturmaya yönelmiştir. Böylelikle PAP pratik

eylemlerle, sağlam bir sosyo-ekonomik gelişme için alternatifleri sergileme amacını güdecektir.

Akdeniz hükümetleri PAP'a dahil olarak altı alanda derhal eyleme geçilmesini istemişlerdir:

1- Toprağın korunması,

2- Su kaynaklarının yönetimi,

3- Deniz canlı kaynakları; balık alanları ile akuakültürünün yönetimi,

4- İnsan yerleşmeleri,

5- Turizm,

6- Güneş enerjisi de dahil olmak üzere, enerji için yumuşak teknolojiler.

Mavi Plan ve PAP ile elde edilecek gelişmeler, 1978 sonlarında gözden geçirme ve sonuçların izlenmesi için yapılacak bir değerlendirme toplantısında Akdeniz hükümetlerine sunulacaktır.

DİĞER YANLAR; PETROL MÜCADELE MERKEZİ

"Barselona'da (1976) varılan anlaşmadan sonra ve Malta Hükümetinin çağrısı üzerine, Aralık 1976' da Malta'da bölgesel bir petrol, mücadele Merkezi kuruldu. Merkezin birincil hedefi, bölgedeki kıyı devletlerinin büyük ölçüde ve kaza sonucu meydana gelen kirlenmeler nedeniyle kıyısal kaynaklarının zarara uğramasını önlemek için işbirliği içinde ve zamanlı adımlar atma önlemler almasını sağlamaktı. Bu hedefe varmak için de, bilgi dağıtımı, uygulama planları hazırlanması, etkili iletişim sistemleri ve bölgede eğitim programları öngörülmekteydi.

Hükümetlerarası Denizcilik Danışma Örgütü, UNEF'le işbirliği halindeki ajans olarak, Merkezi çalıştırma sorumluluğu verilmiştir.

DENİZ PARKLARI VE ISLAH ALANLARI

Uluslararası Doğayı ve Doğal Kaynakları Koruma Birliği ile işbirliği halinde, daha çok dikkat ve korunma gerektiren Akdeniz deniz parklarını ve ıslak alanları saptamak için çalışmalar yapılmıştır.

- UNEF bununla ilgili olarak 12-14 Ocak 1977 arasında Tunus'ta bir uzman tanışma toplantısı düzenledi. Toplantının amacı, deniz parklarıyla ıslak alanların şimdiki statüsünü yeniden gözden geçirmek, Akdeniz eko-bölgesi açısından bunların anlam ve önemini tartışmak, özellikle korunacak alanların kurulması ve yönetimi için ilke ve yöntem taslakları formüle, etmek ve şimdiki durumun iyileştirilmesi için gerekli önlemler hakkında bilgi almaktı.

- Danışma toplantısının yol göstermelerine dayanarak, UNEF Yürütme Kurulu, bölge hükümetlerine de danışarak, ekolojik ve ekonomik bir program başlatacaktır.

Üye belediyelerden haberler

BURSA

Bursa Belediye Başkanı EROĞLU, içme suyu projesi için 80 milyon TL temin etmiştir. Belediye Başkanı ayrıca otopark yapımı için verilen ve Bursa'ya gönderildiği halde el sürülmeyen unutulmuş 9 milyon TL.yı da ortaya çıkarmıştır. (Bursa, Hakimiyet, 1 Şubat 1978)

MALTEPE

Belediyenin 100 milyon liranın üzerinde araç ve gereci olduğunu anlatan Başkan Yalçın KIZILAY, çevre belediyelere yapılan hizmetlerden de büyük ölçüde gelir sağladıklarını bildirmiştir. (Tercüman, 15 Şubat 1978)

KANDIRA

Kandıra'nın elektrik sorunu hallediliyor

Halen Adapazarı'ndan elektrik, alan ilçeye İZMİT'ten de hat bağlanması için Enerji Bakanı talimat verdi. Belediye Başkanı Turan SARI, konuyla ilgili olarak Enerji Bakanlığı ile Şubat ayı başında sözleşme imzalandığını, önümüzdeki birkaç ay içinde de bağlantının yapılacağını söylemiştir. (Kocaeli, 26 Ocak 978)

DARICA

Kıyı yağması...

BAYRAMOĞLU SAHİLLERİNİ DOLDURAN AÇIKGÖZLER MİLYONLAR KAZANIYORLAR.

Doldurulan deniz üzerinde yapılan villalar 10 milyon liradan satılıyor.

İnşaatla sahil arasında en az 10 metrelik bir kıyı şeridi bırakılması esası da, iskan alınırken sahil yeniden toprak doldurularak kitabına uyduruluyor.

Yeni Belediye Başkanı Hasan CİDDİ, yasal aykırılıkları görülerek son günlerde yıktırılan bazı inşaatlar nedeniyle tehtid mektupları gelmekte olduğunu bildirmiştir. (Tercüman, 2 Şubat 1978)

KARTAL

Kartal Belediyesi alt yapı ve yol inşaatlarına büyük hız verilecek

Belediye Başkanı M. Ali BÜKLÜ, iki yıl sonra belediyenin yeni yapılacak 7 katlı binasında hizmetlirini sürdüreceğini söylemiştir. Kartal Belediyesi geçen yıl 60 milyon lira harcanarak yarısı tamamlanan 200 km.lik su şebekesinin bitiminden sonra Kartal'da su sorununun tamamen ortadan kalkacağını, ayrıca 13 bin tonluk bir su deposunun yapılacağını bildirmiştir. (Tercüman, 23 Ocak 1978)

Başkan M. Ali BÜKLÜ

ÜMRANİYE

Ümraniye Belediyesinin en büyük sorunu kanalizasyon...

Belediye Başkanı Aslan YILDIRIM, "Halk için, halktan yana, yıkıcı değil, yapıcı" olacağını, trafiğin düzenlenmesi için plan ve uygulamalara geçildiğini, esnaf ve sanatkarların kısa zamanda bir sanayi sitesi çatısı altında toplanacağını,bel de yollarının asfaltlanmasının prog rama bağlandığını belirtmiştir.

Başkan YILDIRIM, kanalizasyon sorununun çözümü için İller Bankası ile temasa geçildiğini, Dünya Bankası fonundan İller Bankası aracılığıyla 15 milyon liranın üzerinde kredi alınacağını sözlerine eklemiştir. (Tercüman, 27 Ocak 1978)

BANDIRMA

Bandırra'da motorlu araçlar için yapılacak otopark çalışmalarına hız verilecek...

Belediye Başkanı Niyazi GÜRER, Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği'nin daha evvel almış olduğu karar gereğince Tekirdağ ve Bandırma'da kurulması planlanan motorlu araçlar parklarının ikmali için süratli bir çalışma içine girileceğini ifade etmiştir. Yine Birlik'çe Bandırma tatlı su projesinin tahakkuku için gerekli araştırma ve etüd lerin yapılacağı bildirilmiştir.(Bandırma Şehir Gazetesi, 30 Ocak 978)

DOLAYOBA

Elektrik sorununu çözümlemiş tek belediye Dolayoba

Belediye Başkanı Kemal KALKUZ, 100 sosyal konutun yapımına hız verildiğini, su şebekesinin iki yıl içinde tamamlanacağını, halkın ulaşımının Belediyenin kendi olanakları ile kurduğu E.S.O. şirketinin 6 otobüs ve 4 minibüsü ile sağlandığını, halen devriye gezen jandarma ve bekçilerce sağlanan asayişin polis kadrosu sağlanarak ele alınması halinde binayı belediyece vereceklerini belirtmiştir. (Tercüman, 13 Şubat 1978)

KÜÇÜKKÖY

Küçükköy'de kanalizasyon yok, su yok, yol yok... Ancak, bütün bu yokluklarla savaşa devam eden bir yerel yönetimi var.

Yerel Yönetim Başkanı Kemal AĞIRALİOĞLU plansız-hesapsız gelişen yörenin ilk etapta su ve elektrik sorununun kısmen olsun çözümü için çalıştıklarını ve "çocukları lağım suları içinde oynamaktan kurtarmak" istediklerini söylüyor.

Başkan AĞIRALİOĞLU, hazırlatmış olduğu İmar planını İmar İskan Bakanlığı'na onaylatıp, 1000 konutluk sosyal mesken sitesi oluşturmayı amaçlıyor ve gecekondu sorununun çözümünü bunda görüyor. (Dünya, 16 Mart 1978)

Belediye Başkanı Kemal AĞIRALİOĞLU

BAYRAMPAŞA

Yeşil sahaların sanayi bölgesi haline geldiği Bayrampaşa'da hava kirliliği büyük sorun halini almış.

İşgal edilen Belediye arsalarını geri almak için kararlı olduğunu ve buraların yeşil sahalar haline getirileceğini belirten Başkan Sabri AKPINAR, İmar Planının yeniden hazırlanıp tutarlı bir biçimde gerçekleştirmek kararında olduğunu söylüyor. Belediyenin düzenlediği Tanzim Satışları halk tarafından olumlu olarak karşılanıyor ve Başkan tarafından sürekli denetleniyor.(Dünya, 14 Mart 1978)

GEBZE

Gebzeliler Et Balık Kurumu şubesinin açılmasından çok memnun...

Gebze'nin yeni belediye başkanı Sedat TÜZE'nin göreve başlamasından kısa bir süre sonra ilçede Et ve Balık Kurumu'nun satış yerini açması memnunluk yaratmış ve büyük ilgi görmüştür. Başkan TÜZE, yakın süre sonra üç ayrı yerde satış yapılacağını belirtmiştir. Tanzim Satış'ta kıyma 48 TL., kuşbaşı et 56 TL., pirzola 62 TL.dan satılmakta - dır.

YAKACIK

Yakacık Belediyesi esnafa yıldırım baskın yapıyor...

Yakacık'ta yaşayanların sağlığı için Belediye Başkanı Bayram DEMİRKOL ve yeni belediye doktoru Fikret ALKAN, birlikte düzenledikleri ani baskınlarda bakkallar, fırınlar, manavlar ve kahvehaneleri halk sağlığına uygunluk açısından denetliyorlar. Uzun yılların ihmalinden sonra bu denetimler sayesinde çevrenin çekidüzene girdiği ve halkın son derece memnun olduğu görülmektedir.(Hürriyet, 10 Mart 1978)

GÖLCÜK

Gölcük Belediyesi yukarı mahallelere tankerle su dağıtıyor..

Başkan Şaban AKTÜRKOĞLU, "bir müddet sonra Asarköy yakınlarına yapacağımız depo ile ilçenin bir kısım su ihtiyacını karşılayacağız. Ancak, İzmit Belediyesi ile görüşmeler yapıp Karakayalar Projesinden yararlanmayı düşünüyoruz" diyor. (Kocaeli, 12 Mart 1978)

ALİBEYKÖY

60'dan fazla fabrikanın bulunduğu Alibeyköy gerçekten perişan bir durumdadır...

Sanayi Bölgesi olan Alibeyköy'e ülkenin her yanından işçi akını olduğunu ve bunların konut sorunlarıyla başedemediklerini açıklayan Belediye Başkanı Necati LATİFOĞLU, hızla artan nüfus karşısında belediyenin kendi olanaklarının yetmediğini çevredeki sanayi kuruluşlarının yardımcı olmalarını istedi .. Başkan LATİFOĞLU, Alibeyköy deresinin kapatılması, beldenin okul gereksinmesinin karşılanması, hazine arazilerinin korunması için gerekli zabıta gücünün sağlanması, yapımı tamamlanan 6 bin konutun belediyeye devrinin yapılarak gecekondu statüsünden çıkarılması ve hazine arazilerinin belediyeye devrinin gerekli olduğunu belirtmiştir. (Günaydın, 14 Şubat 1978)

KÜÇÜKYALI

Maddi imkânsızlıklar içindeki Küçükyalı Belediyesi halkın desteği ile sorunları çözme amacında...

Yeni belediye başkanı Erşad BEKMAN, geçmiş yönetimlerin kısa vadeli uygulamaları nedeniyle sorunların çözümlenemediğini, uzun vadeli programlar ve halkın da yardımlarıyla sorunların çözüleceğini belirtmiştir.

Beldenin en başta gelen yol, kanalizasyon ve su sorunlarının yanısıra, araç yetersizliği nedeni ile çöp toplama hizmetleri de aksamaktadır. Başkan BEKMAN, 3,5 yıldan beri sürüncemede kalan İmar Planının yakında onaydan geleceğini ve derhal modern kentleşme anlayışına uygun çalışmalara girişileceğini söylemiştir. (Tercüman, 9 Şubat 1978)

PENDİK

Pendik su şebekesi 2000 yılının gereksinmesine göre yapılıyor...

Pendik, gittikçe büyüyen ve modern konutların yükseldiği bir belde haline gelirken, belde sorunlarının da bu ölçüye uygun olarak planlanması ve gerçekleştirilmesi gereğine inandıklarını belirten Belediye Başkanı Burhan TOPRAK, yoğun bir çalışma içinde yolların yapıldığını ve altyapı tesislerinin ileriye dönük olarak planlandığını, çevrede semtlerin de yararlanacağı beş otobüsün hizmete konacağını, gezi boyu caddesinin tamamen turistik tesislerle donatılıp halka açılacağını belirtiyor. (Tercüman, 30 Ocak 1978)

İSTANBUL

Belediye Başkanı Kotil «İstanbul metrosu için ilk kazma iki yıl içinde mutlaka vurulacak» dedi.

Belediye Başkanı Aytekin KOTİL, Karayolları, İETT, Büyük Nazım Plan Bürosu temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda, Istanbul'a 80 km. uzunluğunda bir metro yapmayı düşündüklerini, Metronun ilk 10 km.lik bölümünün 4 yılda tamamlanıp hizmete açılacağını ve metronun bir kilometresi için 1 milyar lira gerekli olduğunu belirtmiştir. (Günaydın 23 Ocak 1978)

Havaya uçurulmakla tehdit edilen İstanbul Halk Ekmek Fabrikasını polisler koruyor.

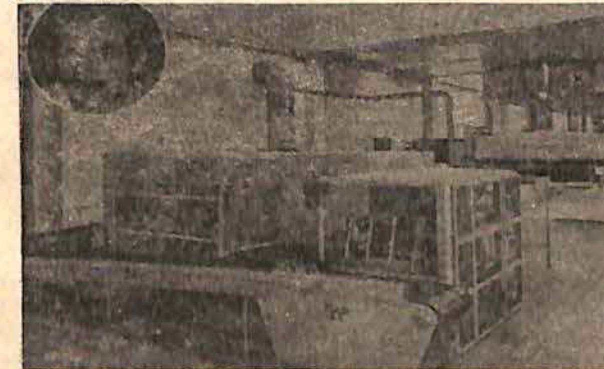
Istanbul, Küçükçekmece, Kağıthane, Bayrampaşa Belediyeleri ve Marmara Boğazları Belediyeler Birliği'nin ortaklığı ile Edirnekapı'da 139 milyon lira harcanarak yaptırılan, ve günlük kapasitesi 450 bin ekmek olan fabrika, sürekli olarak tehdit altında tutulmaktadır. (Milliyet, 26 Ocak 1978)

İZMİT

Belediye Başkanı Bağdat «İzmit'te Ekmek Fabrikası kurmaya kesin kararlıyım» dedi.

Belediye Başkanının Avrupa'daki benzerlerinin eşi olacağını söylediği fabrika günde 150 bin ekmek üretecek.

Belediye Başkanı Cevdet BAĞDAT,

halka ucuz yiyecek ve giyecek satacak bir şirket kuracağını ve yüzde 51 hissesinin belediyeye, kalanının da halka ait olacağını belirtmiştir.

İzmit Belediyesi, 435 adet çöp bidonu yaptırarak eskileri ile değiştirmiştir.

İzmit Belediye başkanı BAĞDAT, Yeni Yerleşmeler Projesinin hızlandırılacağını ve gerçekleştirileceğini belirtti. (Kocaeli, 17-18 Mart 1978)

SOĞANLIK

Soğanlık örnek bir gelişim gösteriyor...

Belediye başkanı Niyazi TOGUÇ, bölgesinin su sorununun 1978 yılı sonuna kadar büyük ölçüde tamamlanacağını belirtiyor.

Esentepe'ye tanzim satış, Ceviz-li'ye hizmet, Ankara asfaltının üst kısmına kapalı spor salonu yapılacak.

Belediye başkanı TOGUÇ, İmar PLANI'nın bir an önce bitirilmesi için çalıştıklarını, kanalizasyon ve yol sorununun da buna uygun olarak zaman geçirmeden çözümleneceğini söylemiştir. (Dünya, 20 Mart 1978)

ADAPAZARI

Adapazarı Belediyesi yörenin en önemli ürün ve gelir kaynağı olan süt ve süt mamullerinin üretici ve tüketiciyi koruyucu ölçek ve amaçla dağıtım ve pazarlamasını yapıyor. Belediye Başkanı Ünal OZAN, halkın

en önemli gıda maddesi olan ekmek için kent tüketimini karşılayabilecek bir ekmek fabrikası kurmak ve tüketiciyi koruma ve tüketimi düzenleme çalışmaları içinde olduklarını belirtmiştir.

HALKALI

İstanbul'da su sorunu olmayan tek belediye Halkalı...

Belediye Başkanı Hasan ÖZTEKİN, İETT'den ayrılıp, elektrik sorununu çözümleyeceğini ve Halkalı'nın girişindeki çirkin görünüşlü binaların yıkılacağını söylemiştir. Çöpler her zaman düzenli olarak toplandığını, ulaşım sorununun kısa zamanda çözümleneceğini ve İmar Planının yapılması gerektiğini belirten ÖZTEKİN, hisseli tapu satışını önlediğini ve İşçi Sigortaları Hastanesi yapmak istediklerini sözlerine eklemiştir. (Tercüman, 6 Mart 1978)

DİĞER HABERLER...

BURSA'dan...

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Yöneticileri Bursa Belediye Başkanı Mustafa EROĞLU'nu makamında kutlamışlardır.

Bursa belediyesinin genel sorunları hakkında bilgi alan Birlik yönetici ve uzmanları, Bursa belediyesine her türlü teknik ve proje yardımında bulunmaya hazır olduklarını bildirmişlerdir. (Bursa-Hakimiyet 1 Şubat 1978)

Kentlerin su sorunları için 500 milyon lira ayrıldı.

TBMM Bütçe Karma Komisyonu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Bütçesini 500 milyon arttırarak benimsemiştir. Bakanlık bütçesinin DSİ Genel Müdürlüğü bölümüne konan 500 milyon lira, nüfusu 1 milyonu aşan kentlerin su sorununu çözümleme amacıyla kullanılacaktır. Buna göre, DSİ büyük kentlerin su sorunu ile ilgili çalışmalarını, bu kentlerin belediyeleri ile ortaklaşa çözecektir. (Cumhuriyet, 30 Ocak 1978)

İkinci boğazköprüsü ihalesi durduruldu...

Bayındırlık Bakanı Şerafettın ELÇİ, "Köprü yerine Metro yapımı imkanlarının araştırılacağını" söyledi. Bu amaçla Mart ayında "geniş çaplı" toplantı yapılacağı açıklandı. (Tercüman, 3. Şubat 1978)

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi «Köprü yerine metro yapımı imkânlarının araştırılacağını» söyledi

«2. Boğaz köprüsü ihalesi» durduruldu

Marmara Denizi

Bayındırlık Bakanı Şerafettin Elçi, Arnavutköy ile Vaniköy arasında yapımı planlanan 2. Boğaz köprüsü'nün ihalesini durdurmuştur. Yukarda 2. Boğaz köprüsü'nün ve çevre yollarının (siyah çizgili) ve demiryolu tünelinin (kesik çizgili) geçiş yerlerini gösteren kroki görülüyor. Kroki, 2. Boğaz köprüsü'nün Arnavutköy-Cengelköy arasında kurulmasının öngörüldüğünü gösteriyor. Mevcut Boğaz köprüsü ile çevre yollarının yeri belirtilmektedir..

«İSTANBUL'UN ENERJİ SORUNU» toplantısında daha çok ulasım güçlükleri tartışıldı ve metro yapılması için vergi kesilmesi istendi...

Enerji sorunu için şu önerilerde bulunuldu:

Istanbul'da sanayi teşviği sınırlandırılmalıdır, fazla enerji kullananlardan daha fazla para alınmalıdır, çalışma saatleri 24 saate yayılmalıdır, enerji kaybı önlenmelidir, Istanbul'un şebeke sistemi, gözden geçirilmelidir, reklâm ışıkları azaltılmalıdır, kitle taşımacılığına önem verilmelidir, şehir içinde özel otomobil kullanılmamalıdır.

Korkunç bir israf...

Ticaret Bakanlığı'nın hazırladığı gizli raporda "Deniz ve Demiryollarını körletme politikasının bedelini pahalı ödüyoruz" denildi

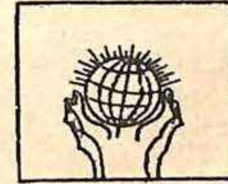
Karayolu taşımacılığı yılda 2 milyar dolarlık döviz kaybına yol açıyor

Alp ORÇUN

İşte bir örnek!

Karayolu ile taşımacıl...

YENİ KOOP'TAN HABERLER....

YENİ KOOP

Sayı 1

İzmit Yeni Yerlesmeler Yapı Kooperatifleri Birliği

*Demokratik *Üretici *Birlikçi, Dayanışmacı ve Bütüncü Kooperatifçilik

İzmit Yeni Yerleşmeler Yapı Kooperatifleri Birliği (YENİ KOOP), yöneticileri kooperatifçilik anlayış, ve uygulamalarının Demokratik, Üretici, Birlikçi, Dayanışmacı ve Bütüncü kooperatifçilik ilkeleri ile özetlenebileceğini belirtmişlerdir.

Halen 10 kooperatifin birleşmesiyle oluşan ve giderek üye kooperatif sayısı artacağı belirtilen, YENİ KOOP, ortak sorun ve koşullar altındaki insanların birleşerek mücadele etmelerinin en doğru yol olduğunu, amaçlarının insanca yaşama koşullarını sağlayacak ucuz, kullanışlı, toplu konutların yapımını sağlamak, böylelikle kendi sorunlarını çözerken, ileriye dönük düzenli bir kentleşmeye de katkıda bulunmak olduğunu belirtmişlerdir.

KÖY-KOOP TRAKYA BÖLGE TOPLANTISI YAPILDI...

Toplantıda traktör ithal politikası ve süte verilen taban fiyat eleştirilmiştir.

Toplantıda söz alan Kartal Belediye Başkanı ve Marmara Belediyeler Birliği Başkan Vekili Mehmet Ali BÜKLÜ, "iki yıldan beri tanzim satışlardaki peyniri Köy-Koop'tan alıyoruz. Ama arkadaşlar, unutulmasın ki ekonomik dar boğazlar birkaç tedbir ve yasa ile giderilemez. Gerçek üretici soruna sahip çıkmalıdır. Önlemler bugüne dek hep etiket kontrolün den ibaret kalmıştır. Oysa bu yeni dönemde, üretimi ve tüketimi de kavramalıdır." demiştir. (Cumhuriyet, 27 Mart 1978)

YEREL YÖNETİM BAKANLIĞI KURULDU

"Hızlı değişim sürecindeki toplumumuzda yepyeni bir gerçek olarak gelişen yerel yönetimlerin yönetsel ve mali tıkanıklarını gidermek, böylece bu yönetimlere etkinlik ve işlerlik kazandıracak düzenlemeleride yapmak ve demokrasiye o yoldan da güç katmak amacıyla Yerel Yönetim Bakanlığı kurulmuştur."

Hükümet programında yukarıdaki şekilde tanımını alan Yerel Yönetim Bakanlığına Sivas Milletvekili Mahmut ÖZDEMİR ATANMIŞTIR.

Belediye başkanlarından oluşacak «Yerel Yönetim Genel Kurulu» oluşturuluyor.

Yerel Yönetimlerin sorunlarının en doğru ve ayrıntılı bir şekilde saptanması ve Yerel Yönetim Bakanlığının etkin ve tutarlı çözümlere ulaşabilmesi amacıyla, Bakanlık organizasyonu içinde ve Yerel Yönetim temsilcilerinin yer alacakları YEREL YÖNETİM GENEL KURULU'nun kurulacağı Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR tarafından açıklanmıştır.

BELEDİYE GELİRLERİ YASA TASARISI

BELEDİYE GELİRLERİ YASA TASARISI ÜZERİNDE GÖRÜŞLERİ ALINMAK ÜZERE BELEDİYE BAŞKANLARI İLE TOPLANTI YAPILDI.

18 Şubat 1978 günü Ankara'da Yerel Yönetim Bakanlığınca düzenlenen toplantıda, Belediye Gelirleri Yasa Tasarısı Belediye Başkanlarına açıklanmış, eleştiri ve görüşleri alınmıştır.

Belediye gelirlerinin tamamını kapsayan ayrıntılı bir yasa tasarısının hazırlanmasının uzun bir süre alacağını, belediyelerin ise bekleyecek güç ve sabırlarının olmadığını ve bu nedenle ilk ağızda kısa ama belediyelere soluk aldıracak bir tasarı hazırlandığını belirten, Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR, bugünkü sistemin aksak yönlerini şöyle özetlemiştir:

1.1 Belediye kaynakları görevleri ile orantılı değildir.
2.1 Belediyelere akıtılan kaynaklar yönlendirici olmadığı için, cari masrafları arttırıcı niteliktedir.
3.1 Belediyeler kendi mali güçlerini arttırıcı ve kaynak yaratıcı alanlara girmemişlerdir.
4.1 Kentsel yaşamın belediyeye getirdiği mali yük, kentliye yansıtılamamaktadır.
5.1 Kentli ile belediye yönetimi arasındaki diyalog eksiktir.

TASARI NE SAĞLIYOR?

Tasarı ile, Devlet gelirlerinden belediye payları arttırılmaktadır. Şöyle ki;

- Gelir ve Kurumlar vergisi % 5 ten - % 8'e,
- Akaryakıt istihsal vergisi % 8 den - % 10'a,
- Tekel maddelerinden istihsal vergisi % 2'den - % 5'e,
- Emlak Vergisi % 10'a,
- Veraset intikal vergisi % 10'a çıkarılmaktadır.

İller Bankası Kocaeli'ye 23,5 milyon liralık yatırım yapıyor.

İzmit Belediyesi'nin su, elektrik kanalizasyon sorunları ve Hal, Soğuk Hava Deposu, İş Merkezi gibi büyük projelerin yıl sonuna kadar gerçekleştirilmesinin planlandığı açıklanmıştır.

Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR

BİRLİĞİMİZDE DÜZENLENEN TOPLANTIDA YEREL YÖNETİM BAKANLIĞI-BELEDİYELER İLİŞKİSİ TARTIŞILDI

26 Ocak 1978'de yapılan Genel Kurul Toplantısı'ndan sonra, Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR, Birlik üyesi belediye başkanları ile birlikte bir toplantıya katıldı. Belediye sorunlarının ve kurulan Bakanlığın beklenilen işlevlerinin ele alındığı toplantı genel anlamda bir bilgi iletişimi ve isteklerin somutlaştırılması biçiminde geçti.

Sayın Mahmut ÖZDEMİR'in "Yerel Yönetim Bakanlığından somut olarak belediye başkanlarının beklentilerinin ne olduğu" sorusuna karşılık, üye belediye başkanları "bugün karşılaşılan problemlerin başında kaynak sorununun öncelikle yer aldığı, Yeni Belediye Gelirleri Kanunu'nun, gereksinmeleri çözebilecek biçimde bir an önce çıkarılması gerektiği, 'günübirlik' kısır çözümler yerine kalıcı çözümler getirilmesinin zorunlu olduğu" yanıtını vermişlerdir.

İmar Planlarının hazırlanış sürecinin, iş araçları temini ve kullanımının, yetişmiş eleman bulma güçlüğü ve Personel Kanunu'nun bu konudaki yaklaşımının da ele alındığı toplantıda, Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR, "belediyelerin gerek duyduğu araçların ve yedek parça gereksiniminin, bölge ve alt-bölge düzeyinde ele alınmasının ve sağlanmasının" doğru olacağını belirtmiş ve bu çalışmanın "belediye birlikleri kanalıyla yapılabileceğini" vurgulamış ve "bunun sanayileşme çabamıza olumlu bir katkısının da olacağını" söylemiştir.

Toplantıda Yerel Yönetim Bakanlığı ile belediyeler arasındaki ilişkilerin sağlıklı yürütülebilmesi için gerekli çabanın gösterilmesi üye belediye başkanlarınca Sayın Mahmut ÖZDEMİR'den istenmiştir. Ayrıca, belediyelerin çok yakın ilişkiler içinde bulunduğu İller Bankası'nın, Yerel Yönetim Bakanlığı dışında düşünülemiyeceği, toplantıya katılan belediye başkanlarınca vurgulandı.

Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR, "Bu toplantının çok yararlı olduğunu, ilişkilerin bundan böyle sürdürüleceğini ve belediye başkanlarıyla sık sık bir araya geleceğini" söyleyerek toplantıyı sonuçlandırdı.

MALTEPE BELEDİYE BAŞKANI YALÇIN KIZILAY, KARTAL SU BİRLİĞİ BAŞKANLIĞINA SEÇİLDİ...

Kartal yöresindeki Kartal, Maltepe, Soğanlık, Yakacık, Tuzla, Pendik, Dolayoba, Küçükyalı belediyeleri ile, Darıca ve Gebze belediyelerinin su sorunlarını birlikte çözümlemek amacıyla oluşturdukları birliğin son genel kurulunda, seçimler sonucu Maltepe Belediye Başkanı Yalçın KIZILAY Başkanlığa, Darıca Belediye Başkanı Hasan CİDDİ ise, Başkan Vekilliğine seçilmişlerdir.

Maltepe Belediye Başkanı Yalçın KIZILAY

1979 Dünya Çocuk Yılı

1979 Yılı Birleşmiş Milletler'in aldığı karar uyarınca "Dünya Çocuk Yılı" olarak adlandırıldı. Tüm ülkelerde 1979 yılı "çocukların yılı" olarak kutlanacak.

Çocuklar geleceğin sahipleri, yöneticileri ve umutlarımızdır. Onların sağlıklı bir yaşam, toplumsal bir güvence, yeterli eğitim ve kültürel olanaklar içinde geleceğe hazırlanmaları gerekir. Oysa, toplumsal yapıdaki çelişkiler nedeniyle özellikle geri kalmış ülkelerin, çocukları yoksunluklar içindedirler.

Köşe başlarında avuç açan, kaçak sigara satışında maşa olarak kullanılan, yankesicilik, hırsızlık ve daha pek çok utanılacak koşulların kahramanları olan, parklarda, sur diplerinde yaşayan çocuklarımız aslında toplumun yüz karasıdırlar.

Onlara gereken önemi vermek, sahip çıkmak, gelecekteki toplumun sağlıklı olmasının bir gereğidir. Şu bir gerçektir ki, her kuşak, bir önceki kuşağın aynasıdır.

Maltepe Belediyesi Kartal - Halk Ekmek A.Ş. ne aynı sermaye karşılığı fabrika arazisi verdi

Kartal, Maltepe, Dolayoba Belediyeleri ile Marmara Boğazlar Belediyeler Birliği ve Halk'ın ortaklığı ile kurulan şirketin ilk yapılacak sermaye arttırımına Maltepe Belediyesi adına aynî sermaye olarak konmak üzere Belediye Başkanı Yalçın KIZILAY, 15 dönümlük bir araziyi fabrika kurulması için vermiştir.

Maltepe Belediyesi sınırlarında kurulacak olan ve günde 200 bin ekmek çıkartacak olan fabrika çevrenin önemli bir sorununa çözüm getirecektir.

BİRLİK - MERKEZİ HÜKÜMET İLİŞKİLERİ

Birlik ve Çanakkale Belediye Başkanı Reşat TABAK, Birlik Başkanvekili ve Kartal Belediye Başkanı M.Ali BÜKLÜ ve Birlik Genel Sekreteri Selâhattin YILDIRIM, 7-8-9-10-11 Mart tarihlerinde Ankara'da yaptıkları çalışmalar içinde, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk SÜKAN, Ekonomik işlerle ilgili Devlet Bakanı Hikmet ÇETİN, Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR ve İşletmeler Bakanı Kenan BULUTOĞLU ile ayrı ayrı görüşmüşlerdir.

İmar İskân, Turizm Tanıtma ve Ticaret Bakanları ile Ankara'da bulunamamaları nedeniyle görüşme sağlanamamış, öte yandan Köy İşleri Bakanlığı Y.S.E. Genel Müdürlüğü, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, D.S.İ. Genel Müdürlüğü ve D.P.T. müsteşarlığı ile Birliğimiz ve üye belediyelerimizi ilgilendiren konularda ayrıntılı görüşmeler yapılarak olumlu sonuçlar alınmıştır.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk SÜKAN'la yapılan görüşmede, Birliğimizin Çevre Sorunlarına yaklaşımı ve bugüne değin yapılan çalışmalar dile getirilmiştir. Görüşme sonunda; Yerel Yönetimlerle Merkezi Yönetimin Çevre Sorunları konusunda işbirliği içinde koordineli bir çalışmaya girmesi görüşünde birleşilmiştir.

Öte yandan bu bakanlıkça yürütülen Bölgesel Çevre Sorunları toplantılarının Marmara Bölgesine ilişkin olan 20-21 Mart tarihli toplantısına Birliğimizin de katılarak, görüşlerini sunması, geçen yıl Marmara Çevre Günü olarak kutlanan ve bu yıl 5 Haziran'daki Dünya Çevre Günü'nün organizasyonuyla ilgili olarak işbirliğine gidilmesi kararlaştırılmıştır.

Yerel Yönetim Bakanı Mahmut ÖZDEMİR ile, Bakanlığın kuruluş çalışmalarına Birlik deneylerinin aktarılması, Belediyelerin örgütlenmesi konusunda birliğimizin katkısının sağlanması, Birlikleri özendirici girişimlerin Bakanlık ve onun aracılığı ile Hükümetçe desteklenmesi, 5 Haziran Dünya Çevre Günü için Bakanlıkla işbirliği yapılması, Belediye mevzuatının "yeni belediyecilik ilkeleri" doğrultusunda yeniden düzenlenmesi çalışmalarının ortaklaşa yürütülmesi, Yerel Yönetimler Genel Kurulu'nun örgütlenmesi çalışmalarına Birliğimizin katılması gibi konular görüşülmüş, hepsinde anlaşmaya varılarak, ortak çalışmalarda bulunma kararında birleşilmiştir.

Ekonomik işlerle ilgili Devlet Bakanı Hikmet ÇETİN'le yapılan görüşmede, Demokratik Üretici, Tüketiciyi Koruyucu ve Kaynak Yaratıcı "Yeni Belediyecilik Anlayışı" içinde Birliğimiz ve üye belediyelerimizin somut uygulamaları anlatılmıştır.

Belediyelerin mali sorunlarına gerçekçi ve temelli çözümler getirmek konusundaki Birlik görüşlerinin Hükümet ekonomik uygulamalarında gözönünde tutulması, Belediyeleri üretici kılacak iktisadi girişimlerin desteklenmesi, Birlik çalışmalarında D.P.T.nin işbirliği ve koordinasyonunun sağlanması, İLMİB çalışmalarının yeniden değerlendirilmesi ve Marmara bölge ve alt bölge düzeyinde Ulusal ve Uluslararası kuruluşların yatırımlarında Birlik görüşlerinin alınması konularında fikir birliğine varılmıştır.

İşletmeler Bakanı Kenan BULUTOĞLU ile İşletmeler Bakanlığına bağlı kuruluşların, Belediye hizmetlerinde kullanılacak araç ve gereç üretimine yönlendirilmesi, (TÜMOSAN vb. kuruluşlar), Belediye İktisadi Girişimlerinin geliştirilmesi, bu alan içinde küçük halk tasarruflarının değerlendirilmesi ve Merkezi Hükümet katkısının sağlanması ve bu girişimlerin yeniden düzenlenmesi hususlarında görüşülerek ortak noktalara varılmıştır.

BİRLİK ÜYESİ BELEDİYELER

ÜYE BELEDİYENİN ADI	BELEDİYE BAŞKANININ ADI
Bandırma (BALIKESİR)	Niyazi GÖRER
Bigadiç	Hasan PEKDEMİR
Erdek	Ali Haydar SARI
Edincik	Edin ALAK
Gönen	Kemalettin DÖVENCİ
Marmara Adası	Cevat ÇAĞLAYAN
BURSA (Merkez)	Mustafa EROĞLU
Mudanya	Ali DEMİRTAŞ
M. Kemalpaşa	Ziya ÇOLAKOĞLU
BİLECİK (Merkez)	İsmail ATAK
Osmaneli	Seyit Ali ÇAĞLAYAN
Bozöyük	M.Ali AKSULU
ÇANAKKALE (Merkez)	Reşat TABAK
Biga	Hüseyin ONAN
Bolayır	Cezair ARLI
Çardak	Erhan ARTUT
Eceabat	İsmail GOL
Gelibolu	M. Nuri EREP
Gökçeada	Yılmaz ÖZCANLI
Karabiga	Ahmet AKBULUT
Lâpseki	Zekiye GÖLŞEN
Umurbey	Halil ALANLIOĞLU
Çan	Mesut Hulki ONUR
Ayvacık	Mustafa ENENGİN
EDİRNE (Merkez)	Güngör MAZLUM
İSTANBUL (Merkez)	Aytekin KOTİL
Büyükçekmece	İbrahim ARI
Çatalca	Sabahattin TOKER
Çınarcık	Turgut KURT
Değirmenköy	Abdullah AKGÖN
Hadımköy	Özcan TAŞKINBAŞ
Kartal	M.Ali BOKLO
Küçükçekmece	Mete TUNÇALP
Maltepe	Yalçın KIZILAY
Pendik	Burhan TOPRAK
Silivri	Halim ULUŞAHİN
Tuzla	Ahmet KILIÇ
Yakacık	Bayram DEMİRKOL
Yalova	Rahmi ÜSTEL
Bayrampaşa	Sabri AKPINAR
Soğanlık	Niyazi TOĞUÇ
Güngören	Baki DURMUŞ
Küçükköy	Kemal AĞIRALİOĞLU
Avcılar	Yüksel ÇENGEL
Sefaköy	Rıdvan ÜNAL
Dolayoba	Kemal KALKUZ
Kocasinan	İsmet TOYLOOĞLU
Halkalı	Hasan ÖZTEKİN
Ümraniye	Aslan YILDIRIM
Küçükyalı	Erşat BERKMAN
KIRKLARELİ (Merkez)	A. Nazmi ÜSTÜNDAĞ
Alpullu	Şükrü SİMER
İzmit (KOCAELİ)	Cevdet BAĞDAT
Bahçecik	Hasan MUT
Darıca	Hasan CİDDİ
Değirmendere	Faruk DEMİRER
Gebze	Sedat TÜZE
Gölcük	Şaban AKTÜRKOĞLU
Hereke	Hüseyin TETİK
İhsaniye	Ali Rıza SİRMEN
Yuvacık	Nazım BAŞTÜRK
Karamürsel	Hikmet DOĞANSOY
Arslanbey	Hasan YILMAZ
Kandıra	Turan SARI
Adapazarı (SAKARYA)	Ünal OZAN
Karasu	Sabahattin ASLAN
Serdiven	Halim YURDASAVAŞ
Arifiye	İbrahim FIRTINA
Akyazı	Ertuğrul ÖZTÜRK
Hoşköy (TEKİRDAĞ)	Kemal CANPOLAT
Kozyörük	Rasim YAY
Marmara Ereğlisi	Rahmi ÖZCAN
Mürefte	Turan ÖREN
Şarköy	H. Avni BAŞER

KIBRIS TÜRK BELEDİYELERİ BİRLİK VE DAYANIŞMA İÇİNDE HAREKET EDİYORLAR

Yasaların ve maddi koşulların yetersizliği nedeniyle hizmet götürmekte güçlüklerle karşılaştıklarını belirten Belediye Başkanları sorunlarını birlik içinde çözümleme kararında olduklarını belirtmişlerdir.

Lefkoşa Belediye Başkanı Mustafa AKINCI ve Girne Belediye Başkanı Ziya M. RIZKI'nın da yer aldıkları ve 15 Kasım 1977 günü Lapta Belediyesinde toplanan K.T.F.D.Belediye Başkanları, sorunlarını ve isteklerini içeren bir bildiriyi K.T.F.D. yöne-

Belediyelerimiz, yeni geçirilen bazı yasalar ile mevcut yetkilerini de yitirmeye başlamışlardır. Örneğin, bundan böyle Belediyeler, ölçü ve tartı aletlerini dahi kontrol edemiyeceklerdir. Bu yetki merkezi idareye verilmiş bulunmaktadır.

b) Belediyelerimizin gelir kaynaklarını düzenliyen bir yasa meycut değildir. Bu husustaki boşluğu gidermek için hazırlanan bir yasa önerisi bir yıldan beri Meclis gündeminde bulunmasına rağmen geçirileceğine dair en ufak bir umudumuz kalmamıştır. En doğal gelir kaynaklarından Belediyelerimiz, her yıl Devletin genel bütçesinden yapılacak yardımı miktarını bilemeden beklemek zorundadır .. Her yıl 1 Mart'ta başlayan Mali Yıl Belediyelerimiz için sözkonusu değildir. Örneğin, 1977 Mali Yılı Bütçelerimiz ancak Temmuz 1977'de, hemen hemen Mali Yılın ortasında onaylanabilmiştir.

c) Cari giderlerini bile karşılamakta güçlük çeken Belediyelerimiz kent sorunlarına çözüm getirecek bir kısım yatırımları yapamamakta, yatırım harcamaları için başvu-

ticilerine sunmuşlar, bir örneğini de Birliğimize yollamışlardır. Bildiri şöyledir;

"a) K.T.F. Devletinde Belediyelerimiz halen çağdışı kalmış, yarım asırlık sömürge kanunlarına göre görev ifa etmektedirler. Günün koşullarına uygun gelir kaynakları ve yetkilerle donatılmamış olan yerel kuruluşlarımız toplum içindeki gerçek yerlerini alamamışlardır. Örneğin, fiyat saptama, fiyat kontrol etme vs. gibi yetkileri bulunmayan,

rulacak bir merci bulunamamaktadır. Bu durum karşısında, Belediyelerimiz kendi kendine yeterli hale getirilinceye kadar, Federe Devletimizin yatırımlarına kaynak teşkil eden T.C. yardımlarından her yıl belirli bir fonun yerel kuruluşlar için ayrılmasını ve Belediyelerimizin proje karşılığı bu fondan yararlandırılmasını talep etmekten başka çözüm yolu görememenin üzüntüsü içersindeyiz.

Federe Devletimizin güçlü temelleri üzerine inşa edilmesinde önemli yeri olduğuna inandığımız belediyelerimizin, yukarıda belirtmeye çalıştığımız görüşler ışığında, Toplum ve Devlet yapımız içerisinde gerçek yerini alabilmesi hususunda, elden gelen yardımı esirgemiyeceğiniz inancı ile saygılarımızı sunarız."

LÂPTA BELEDİYE BAŞKANI,
LEFKOŞA BELEDİYE BAŞKANI,
GİRNE BELEDİYE BAŞKANI,
LEFKE BELEDİYE BAŞKANI,
İSKELE BELEDİYE BAŞKANI,
DEĞİRMENLİK BELEDİYE BAŞKANI,
ALSANCAK BELEDİYE BAŞKANI.

Yeni Bir Belediye Gelirleri Sistemi Yaratılmalı...

TÜRKİYE, 1950'lerden bu yana yoğun bir kentleşme süreci içinde bulunmaktadır. Kent ve belediye sınırları içinde yaşayan nüfus hızla artmaktadır. Yapılan tahminlere göre, XX. yüzyılın sonunda, ülke nüfusunun dörtte üçü kentlerde yaşıyor olacaktır. Bütün bu gelişmeler kentlere ve belediyelere her geçen gün artan yeni hizmet gereksinimleri ve sorunlar getirmektedir.

YAZAN:
Reşat TABAK
[Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği Başkanı]

Belirli bir süreden beri karşı karşıya bulunulan "kentsel kriz" artık herkesce anlaşılmaktadır. Bu krizin temelinde, kentlerin ve onların temel düzenleyici kurulu olan belediyelerin hem siyasal, hem ekonomik (malî) ve hem de yönetimsel açıdan çağdışı ve anti-demokratik bir yapı içinde hapsedilişi olgusu yatmaktadır (1). Ancak burada sorunun sadece malî yönü üzerinde duracağız.

TERS GELİŞİM

Hızla artan kentsel nüfusun ve artan kentsel fonksiyonların belediyelere getirdiği yoğun ek harcamalara rağmen, belediyelerin malî kaynakları hâlâ 1930 ve 1940'ların, toplumun sanayileşme ve kentleşme dönemi öncesinin düzenlemeleri ile yetinmek zorunda bırakılmıştır.

bir kaynak değildir. Ayrıca, bu yardımlar kamu gelirlerindeki artışlara bir paralellik göstermemektedir. Gerek bu yardımlarda ve gerekse merkezî hükümetten belediyelerin borçlanmalarında (İller Bankası ve Hazine), bugüne dek objektif temellere dayalı ölçülerden çok, "siyasal" ölçüler ağır basmıştır.

3- Varolan Belediye Gelirler Sistemi tüm belediyeler için (2 bin nüfusludan 3 milyon nüfusluya kadar) âdeta tekdüze bir düzenleme getirmiştir. Bu, gerçekte var olan belediyeler arası farklılaşmayı yok sayan sakat bir yaklaşımdır. Ayrıca, büyük kentlerin, özellikleri nedeniyle ayrı bir yerel düzenleme bekledikleri açıktır.

temi, belediyelerin anayasal özerkliklerini ortadan kaldırıcı bir sistemdir. Toplam belediye gelirleri içinde devlet payları oranı giderek artmakta (İstanbul için 1970'de % 19, 1976'da %42'ye yükselmiştir) ve bu da merkezî idareye malî bağımlılığı getirmektedir. Malî özerkliği bulunmayan belediyelerin siyasal yetki ve sorumluluklarının da çok sınırlı ve güdük kalacağı açıktır. Bu durum yerel demokratik kuruluşlar olan belediyelerin giderek bu fonksiyonlarını kaybetmelerini doğurmaktadır (5).

Belediyelere gerekli gelirleri sağlayabilecek bir düzenleme şunları göz önünde tutmalıdır:

1- Düzenlemede, bütünsel bir yaklaşım izlenilmeli, belediyelerin siyasal ve yönetimsel gelişmelerinden kopuk bir yaklaşıma gidilmemelidir.

2- Belediyelere, Anayasanın ve çağdaş toplumsal gelişmelerin gereği olan daha fazla malî özerklik verilmelidir. Bazı gelir kaynaklarının ve vergi oranlarının saptanmasında getirilebilecek bu özerklik, yöneticilerin daha sorumlu davranmasını, halk denetiminin etkinleştirilmesini ve vergi kapasitesi bakımından bölgesel farklılıkların gözetilmesini sağlayacaktır.

3- Belediye vergileri yükünün dağılımında, yararlanma ilkesine ağırlık verilmelidir. Daha çok yararlanandan, daha çok vergi alınmalıdır.

4- Belediyelerin büyük ölçüde özkaynaklarının artırılması esas alınmalıdır. Merkezî idare kaynaklarının sınırlılığı daha çok zorlanmamalı ve bölgesel refah farklarını daha çok artırıcı bir yol izlenmemelidir.

ler yüzünden arsalar üzerinden alınacak, dünyanın bir çok ülkesinde varolan Mevki Rantı Vergisi getirilmelidir.

Bunun yanında, hem kentsel arsa spekülâsyonunu önleme, hem de belediyelere kaynak sağlama açısından belediyelere arsa satışlarında Öncelikle Alım Hakkı tanınmalıdır.

b) - Kentleşmeden yarar sağlayan önemli bir kesim de, o bölgede sanayi, ticaret ve benzer faaliyetlerde bulunanlardır. Dünyanın bir çok ülkesinde olduğu gibi bu gelir artışı vergilendirilmelidir. Bu konuda çoklukla izlenen yol yerel bir Gelir Vergisi'dir. Ancak, Türkiye'deki vergi uygulamaları gözönünde tutularak, bu verginin işyerlerinden mevki ve iş hacimlerine göre alınacak yıllık bir işletme vergisi olması tercih edilebilir.

Hergün katlanarak artan harcamalara rağmen belediye gelirlerinde artma bir yana, reel olarak giderek düşme görülmektedir (2).

Son 25 yılda belediyelerin sınırları içinde yaşayan nüfus üç katına çıkarken, belediye gelirlerinin kamu gelirleri içindeki oranı aynı kalmıştır.

Dünyanın öteki gelişmekte olan ülkeleri ile karşılaştırıldığında, Türkiye'de yerel gereksinimlere ayrılan kaynakların Türkiye ulusal gelirine oranla çok düşük olduğu ve bu oranın giderek daha fazla düştüğü görülmektedir. 1970'lerde yapılan bir uluslararası araştırmada, Türkiye'de kişi başına yıllık gelir 500 dolar iken, -büyük kentlerde kişi başına gelir genellikle ulusal gelir ortalamasından daha yüksek olduğu halde- İstanbul'da kişi başına yerel yönetim harcamaları 12 dolar olmuştur. Oysa, aynı ulusal gelir düzeyindeki (475 dolar) Kolombiya'nın Bogota kentinde bu miktar 28.16 dolar, çok daha düşük gelir düzeyindeki Kore'nin Seul kentinde 30 dolardır (3).

BOZUKLUK NEREDE?

Türkiye'de belediye gelirleri şu bozuklukları göstermektedir:

1- Varolan belediye gelirler sistemi, ülkenin içinde bulunduğu hızlı sanayileşme ve kentleşmeye ve bunun getirdiği fiyat ve gelir hareketlerine karşı duyarsız, "geleneksel" ve "durağan" bir yapıya sahiptir.

2- Belediye gelirler sisteminde, belediye gelirleri

a) - Öz kaynak gelirleri,

b) - Devlet gelirlerinden paylar biçiminde düzenlenmiştir.

Belediyelere öz kaynak olarak ayrılan gelirler verimsiz, fiyat ve gelir hareketlerinden elde edilmektedir.

Devlet gelirlerinden ayrılan paylar, rasyonel bir ölçüye göre konmadığı gibi, bu paylar nedeniyle vergilendirilen kesimler, çok defa kentleşme ve kent hizmetlerinden kazanç sağlayan kesimler değildir. Başka bir deyişle, bu sistem, kentsel yaşamın yükünü ondan yararlanan kentlilere yüklememektedir.

Ayrıca, bu payların bölüştürülmesinde büyük kentler aleyhine bir ayırım söz konusudur. Bunun yanında, bu payların gerçek karşılıklarının Bütçe... ödenek olarak kon... sındaki başka ... da vardır. ... özellikle Belediyelerinin büyük kaynak olarak devletten aldığı Gelir ve Mali ... Vergisi gelirleri, devletten aldığı Gelir ve Kurumlar Vergisi payından bir hayli yüksektir (4).

Bunların dışında kalan devlet yardımlarına gelince: Bu yardımların tutarı çok düşüktür. Belli bir plan ve programa bağlı olmadan yapıldıklarından güvenilir

EMLAK VERGİSİ...

5- Belediye gelirlerini artırmak için yapılacak yasal düzenlemeler, temelde kentleşme ve yerel kamu hizmetleri sonucu artan yükselen ... olmalıdır.

a) - Kentleşmeden ve kent hizmetlerinden en büyük yarar sağlayan kesim bina ve arazi sahipleridir. Bunlardan alınacak Emlâk Vergisi de kısmen bu yararın karşılığı olabilecek bir niteliğe kavuşturulmalıdır. Dünyanın bir çok ülkesinde temel belediye gelir kaynağını Emlâk Vergisi oluşturmaktadır. Gelişmiş ülkelerde belediye gelirlerinin en az % 30'u taşınmaz mal vergilerinden gelmektedir (6).

Emlâk Vergisi'nin yeniden düzenlenmesinde, belli bir bölgeden tahsil edilen Emlâk Vergisi ile o bölgenin vergiden aldığı pay arasında bir uyum sağlanmalıdır.

Emlâk Vergisi net bir vergi niteliğine kavuşturulmalıdır. Bugün bu vergi, gayrimenkulden elde edilen gelir üzerinden tahakkuk ettirilen Gelir Vergisi'nden mahsup edilmektedir. Bu yüzden sadece sahibinin kullandığı ya da hiç kullanılmayan gayrimenkuller vergilendirilmektedir.

Emlâk Vergisi'nin dağıtımında büyük kentlere yönelik bir yaklaşım getirilmelidir.

Emlâk Vergisi'nin beyanı tahsil ve değerlendirilmesinde belediyelere söz hakkı tanınmalıdır.

Emlâk Vergisi'nin varolan dağılımı, hızlı kentleşme yöreleri olan belediyeler lehine yeniden düzenlenmelidir. Ayrıca, ... leşme ve yerel hizmetler sonucu kazandıkları değer...

c) Dış kayıplara sebep olan faaliyetlerden, o bölgeye yüklediği maliyetlerin karşılığı alınmalıdır. Dış kayıplara neden olan faaliyetlere en tipik örnekler, özel arabalar ve kent içindeki fabrikalar'dır.

6- Belediye hizmetleri karşılığı alınan vergi, katılma payı, resim, harç ve fiyat biçimindeki ödemeler ve belediye cezaları çeşitlendirilmeli ve artan maliyet ve para değeri düşmelerine göre ayarlanmalıdır.

Bu ayarlamalarda, mümkün olduğu kadar, mutlak sayılar yerine oranlamaya gidilmelidir. Belediye meclislerine, belirli oranlar arasında karar özgürlüğü tanınmalıdır.

7- Bütün bu düzenlemelerde büyük kent - küçük kent, kentsel - kırsal belediye ayrımları gözetilmelidir (7)

DEMOKRATİK, ÜRETİCİ...

Belediyelerin malî sorunları konusunda getirilecek yaklaşımın bütünsel bir yaklaşım olması gerektiği, toplumun içinde bulunduğu hızlı kentleşme ve gelişme olgusunu, bu olgunun belediyelere kazandırdığı çağdaş önemi, belediye yönetimlerinin bugüne dek içine hapsedildikleri edilgen, aracı, salt kontrolcu, kendi kaynaklarını yaratma olanağından, kendi aralarında ortaklaşa hareket ve dayanışma ... demokratik ... anti-demokratik, ekonomik ve yönetimsel yapıyı gözden uzak tutmamasını, bu yapı yerine geçirilmesi gereken demokratik, üretici, kaynak yaratığı ve birlikçi ve bütüncü belediyecilik anlayışına yönelik bir yaklaşım olması gerektiği ortadadır. Ancak, bu temel yaklaşımın bir kısa dönem uğraşı olmadığı da açıktır. Bugün için ülkenin öteki alanlardaki yoğun sorunlarında izlenecek stratejik müdahaleler gibi, kent ve belediye sorunları alanında da aynı tür ivedi, kısa-erimli ve temel yaklaşıma uygun stratejk müdahalelere gereksinim olduğu açıktır.

Bu anlamda bir çaba olan Yerel Yönetim Bakanlığı'nın, varolan Belediye Gelirleri Yasasının bazı maddelerinin değiştirilmesi konusundaki çabalarını takdirle karşılıyoruz (8).

(Milliyet'den)

«YEREL YÖNETİM VE GÜÇ YAPISI»

Derleyen: Mustafa KÜPÇÜ

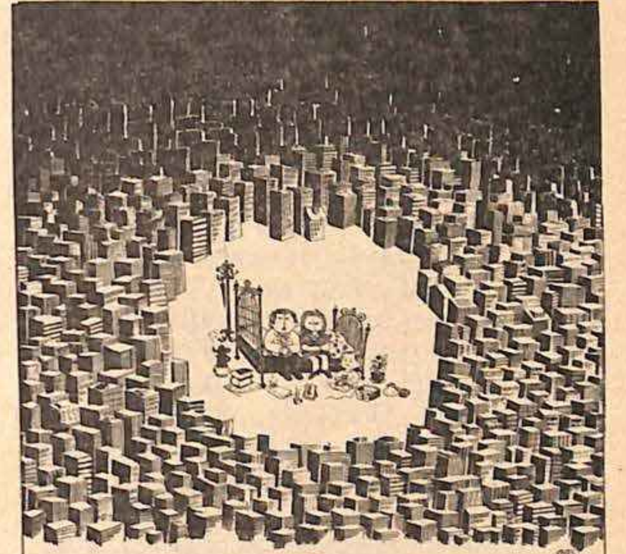
TMMOB Mimarlar Odası, 17-18 Kasım 1977 tarihlerinde "Yerel Yönetim ve Güç yapısı" konulu bir seminer düzenlemiştir.

Belediye Başkanlarının, öğretim üyeleri, uzmanlar ve uygulayıcılar la bir araya getirildiği toplantıda, 1973-1977 döneminin belediyeciliğe getirdiği yeni anlayışlar, "Üretici Belediye" kavramı, belediyelerarası işbirliği, konut sorunu ve tüketimi düzenleme, belediyelerin kültür yaklaşımları ve Belediyeciliğin tarihsel gelişimi konuları işlenmiştir.

Birliğimiz üyesi Belediye Başkanlarının çeşitli konulardaki bildirilerinin yanısıra, Birlik Sekreterimiz de "Birliğin kuruluş, amaç ve girişimlerini" içeren bir konuşma ile seminere katılmışlardır.

SBF, Öğretim üyelerinden Prof. Fehmi YAVUZ, "Yerel Yönetimin Genel Yapısı" üzerinde durarak İl Özel İdareleri, Belediyeler ve Köylerin yönetim sorunlarını dile getirmiştir. İl Özel İdarelerinin varlık nedenlerini yitirdiği görüşünde olan YAVUZ, köyler açısından önemli olan noktalardan birinin köy belediye ayrımının yarattığı uçurumun kapatılması olduğunu, Belediyelerin ise, gelir bunalımından hiç bir zaman kurtulamadıklarını, köy ve belediyelerin, görevleriyle ... kaynakları ile donatılmaları gerektiğini ... mıştır. "Türkiye'de Yerel Yönetim Geleneği" konu başlığı ile bir bildiri sunan İlber ORTAYLI ise, esnaf derneklerinin yerel yönetimindeki ağırlıklarını "tarihsel bir kalıntı" olarak tanımlamıştır.

Metin KAZANCI, "Belediyelerin Denetim İşlevi ve yapısal Sorunları" üzeiinde konuşmuş ve özetle ; belediyelere verilen görev ve denetim yükümlülüklerinin, belediyelerin yapıları ve sistem içindeki yerleri dikkate alınmaksızın saptandığını, belediyelerin gelirlerinin kısıtlı ve merkezi yönetime bağımlı olması nedeniyle üretici hizmetlerde bulunamadıklarını, Belediyelerin ekonomik işlevlerinin esnafla iç içe girmesi nedeniyle de, emekçi tüketiciler lehine sonuçlar alınmasını engellediğini belirtmiştir.

Dr. İlhan TEKELİ, "Cumhuriyetin ilk yıllarında Belediyecilik anlayışının oluşumu" konulu bildirisinde, Cumhuriyet rejimi belediyecilik ve İmar konusunda karşılaştığı iki önemli sorunun; -özellikle Batı Anadolu şehirlerinin savaş sonrası koşullarına uydurulması, -Ankara'nın başkent olarak ilânı olduğunu, ve bu iki önemli sorunun çözümünün, o dönemin koşulları ve sınırlamaları içinde bulunacağını vurguladıktan sonra, sınırları şöyle sıralamıştır:

Osmanlı İmparatorluğu'ndan aktarılan Belediyecilik, deney ve yasaların getirdiği birikimin azlığı, İttihat ve Terakki'nin belediyeler etrafında oluşturduğu poli

tik güç ve, Nüfus artış hızı ve şehirleşme hızının çok düşük olması ve Birinci Dünya Savaşı koşulları içinde paranın enflasyon yüzünden, çok değer kaybetmesidir.

Daha sonra 1923-1924 dönemindeki Ankara Deneyini açıklayan TEKELİ, Ankara'nın imarının ülkedeki diğer şehirlerin imarına örnek teşkil ettiğini, Ankara deneyinden elde edilen sonuçların Türkiye'deki İmar mevzuatının şekillenmesinde en önemli etken olduğunu ve genel olarak, "Politik ortam ile Belediye yasaları arasında her zaman yakın bir ilişki olduğunu" belirtmiştir.

"Tüketim Kooperatifleri işlevleri ve Örgütlenmeleri" konulu bildirisinde Mümtaz PEKER, yasaların kooperatifleri siyasi faaliyetten uzak tuttuğunu, oysa siyasi faaliyein ne olduğu ve sınırının kolay çizilemiyeceğini belirtmiştir. Ülkemizdeki kooperatiflerin, devlet bankalarından kredi aldıkları ve bankaların kadrolarının siyasal iktidarlarca doldurulmuş olması nedeniyle halktan yana eylem gösteremediklerini vurgulayan PEKER, kooperatiflerin de aslında siyasetin içinde olduklarını fakat bunun halktan yana olmayan bir nitelikte olduğunu, oysa belediyelerin bu eğilimi tersine çevirebildiklerini belirtmiştir.

Ankara Belediyesi Başkan Vekili Fikret TOKSÖZ'de "Yerel Yönetim ve Kentsel Ekonomik Sektöre Müdahale" konulu bir konuşma yaparak, bugünkü ekonomik sistemde fiyatların pazarda oluştuğunu ve fiyat denetiminin neredeyse olanaksız olduğunu belirtmiştir. TOKSÖZ, Belediyenin Petrol dağıtımı işine girmeyi planladığını ve en azından kendi otobüs ve araçlarına kendisi akaryakıt sağlamakla yılda 200 milyon TL kâr edilebileceğini açıklarken DALOKAY söze karışarak "Bizim bu tasarımızı duyan dağıtıcılar, tankerlerimizi yarı yoldayken havaya uçurmakla bizi tehdit ettiler" dedi.

İktisatçı Teoman YAYIN,"Belediyelerin işlevlerinin ve politik yapılarının sayısal görünümü" konulu bir konuşma yaparak, Türkiye'de kişi başına gelirin 16.000 TL. iken kişi başına belediye harcamalarının 242.-TL.dan ibaret kaldığını belirtmiştir. Yayın'a göre halk, belediye başkanı seçerken, politik bir seçim yapmaktan çok işini görecek adam aramaktadır.

Prof. Cevat GERAY ise, "Belediyelerin Yapısal Sorunları" adlı bildirisinde, merkezi idarenin, belediyelere aktardığı fonlarda küçük belediyeleri büyük belediyeler aleyhine kıyırdıklarını ortaya koymuş ve "Belediye sorunlarının kökeninde siyasal güç yapısı yatıyor" demiştir. Belediyelerin kültür göstevlerinin ana çizgilerini belirten Mimar Cengiz BEŞTAŞ, Belediyeler Yasası'nın toplumu bir kuşak geriden izlediğini, ilk görevin, kırsal kesimden gelenlerin kente alıştırılması ve emekçi sınıfların etkinlik kazanabilmeleri yolunda bilinçlendirilmesi olduğunu anlatmıştır. Bektaş daha sonra halkın, kentlerin fiziki planlaması ve İmar Planlarına da etkin olarak katılmasının gereği üzerinde durmuştur.

Uzman Tului SÖNMEZ ise, bu katılım için bir sistem öneriyor ve Belediye sınırları içindeki muhtarlıklar aracılığı ile halk denetim kurulları oluşturabileceğini, belediye yönetimi içinde de bu kurullara cevap verecek bir sorumlu birim kurulabileceğini söylüyordu.

Önder ŞENYAPILI da, karar vericilerle bu karara uymak zorunda olanlar arasında [illegible] bir kopukluk olduğuna değinerek, bugün halkın yönetimde bir katılımı bulunmadığını belirtmiştir. Ancak, bugünün ileri kapitalist toplumlarında güncel bir konu olan "halk katılımı"nın yığınların günlük yönetsel kararlarda payları bulunduğunun sadece bir görüntüsünü vermeyi amaçladığını ve temelde hiç bir şeye dokunamadığını, bütün kararlarda egemen sınıfların damgasının eksik olmadığını sözlerine eklemiştir.

"Kartal Belediyesi uygulamaları ve Ekmek Sorunu" başlığı taşıyan bildirisiyle seminere katılan Kartal Belediye Başkanı Mehmet Ali BÜKLÜ; yeni Belediyecilik anlayışlarının temel pnersiplerini şöyle sıralamıştır:

- Demokratik ve diğer belediyelerle dayanışma içinde olan,
- Üretici ve kaynak yaratan,
- Tüketiciyi ve küçük üreticiyi bizzat pazarlamaya girerek koruyan,
- Yaratılan kaynaklara dayanarak bugüne kadar verilmekte olan hizmetleri nicel ve nitel olarak geliştiren bir belediye oluşturmak.

Bu amaçla yukarıdaki prensipler ışığında yapılan hizmetler ise;

- Kıyı yağmasını önlemek, kıyı şeridinde sağlıklı, temiz ve ucuz halk plajının açılması ve şehir içindeki kum iskelesinin kent dışına çıkarılarak, burasının halka gezi ve dinlenme yeri olarak ayrılması, trafikte belli bir düzenlemeye gidebilmek ve kaynak yaratmak için açılan otopark,
- Her türlü toplantının çok uzuza yapılabileceği düğün salonu,doğrudan tüketiciyi korumayı amaçlayan tanzim satış mağazası, çalışan annelerin çocuklarını gönül rahatlığı içinde bırakabilecekleri kreş,
- Ekmek sorununun köklü çözümü için Kartal Halk Ekmek Fabrikası A.Ş.nin komşu belediyeler ve halkla birlikte kurulması, 10 milyon sermayeli bu şirketin 6 milyon sermayesi belediyelere, 4 milyonu ise çalışan halka aittir.

"Toplumsal hayatımızın en temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla yapılan bu yatırımlar, aynı zamanda bize kaynak yaratma fırsatı da vermektedir" diyen BÜKLÜ, yatırımlar sonucu elde edilen kaynakları daha başka alanlara, özellikle sağlıklı ve düzenli bir yaşam için gerekli olan Çocuk Bahçeleri, koruyucu sağlık hizmetlerinin yürütüldüğü sağlık merkezi ve Kanser erken teşhis istasyonu, yeni su şebekesi inşaası, yol yapımlarının süratlendirilmesi ve yeni araçlar alınması gibi çalışmalara yatırım yapılacağını belirtmiştir.

Belediyelerin halk yararına ve kentsel büyüme sonucu ortaya çıkan gecekondu ve konut sorununa köklü çözüm getirebilecek çalışmalarına örnek olarak ottaya çıkan İzmit Belediyesi Yeni Yerleşmeler Projesi'ni, Aydan BULCA anlatmıştır.

Hızla büyüyen kentlerimizdeki kira ve konut sorununu etkin ve köklü çözümü için örnek bir proje olduğunu belirleyen BULCA, 10 yılda 30.000 konut yapımının hedef alınacağını 741 hektar alanın bu amaçla kamulaştırıldığını, prefabrikasyon sistem ile hızlı, ucuz ve sağlam konut yapımının mümkün olduğunu, beşbini aşan üye sayısı ve kurulmuş olan ve Kooperatif ve Kooperatifler Birliği ile sorunlarına ve projeye sahip çıkan dinamik bir kitle oluştuğunu belirlemiştir.

BULCA, ülkemizde konut sorununun çözümü ve veterli konut yapımı için parasal kaynakların bulunduğunu, yakacak zammı olarak memurlara yılda 12 milyar TL. para dağıtabilen hükümetin bu parayla, birkaç yıllık ibir programla memurların tümü için konut üretebileceğini söylemiştir.

Seminerin düzenlendiği tarihte İzmit Belediye Başkanlığı görevinde bulunmakta olan Erol KÖSE ise, "YEREL YÖNETİMDE YENİ ÖRGÜTLENMELERE DOĞRU" başlığı taşıyan bir bildiri ile seminere katılmıştır.

KÖSE, Belediyelerin bugüne değin Kontrolcü, Aracı ve pasif hizmet anlayışı ile bağlandıklarını, Belediyelerin ÇAĞDAŞ, DEMOKRATİK ve ETKİN BİR YÖNETİME kavuşabilmelerinin, temsil ettikleri HALK ile sağlıklı bir diyalog oluşturup,halkın kent yönetimine gelmesi, sürekli ve etkili katılma olanağının sağlanabilmesi ile mümkün olduğunu ve bunun gerçekleşmesi için gerekli olan temel koşulların hızla kentleşen ve sanayileşen ülkemizde gittikçe olgunlaştığını söylemiştir.

KÖSE, YENİ BELEDİYECİLİK ANLAYIŞININ İLKELERİNİ şöyle sıralamıştır:

- Demokratik belediyecilik,
- Kaynak yaratıcı ve üretici belediye,
- Tüketimin düzenlenmesi ve tüketicinin korunması,
- Birlikçi ve bütüncü belediyecilik.

Yukarıdaki ilkelerden hareketle belediyelerin yeni örgütlenmelere gittiklerini ve bunların en somut örneklerinden birinin MARMARA VE BOĞAZLARI BELEDİYELER BİRLİĞİ olduğunu belirleyen KÖSE, Birliğin girişimi ve 12 büyük kent belediyesinin katılımıyla TÜRKİYE BELEDİYECİLİK EĞİTİM VE ARAŞTIRMA VAKFI'nın 1977 yılında kurulduğunu diğer bir Yerel Yönetim örgütlenmesi girişimi olarak belirtmiştir.

Yerel Yönetimlerde yeni örgütlenme biçimlerinden birinin de KOOPERATİFÇİLİK olduğunu vurgulayan Erol KÖSE, bunun en somut örneğinin İzmit Belediyesi Yeni Yerleşmeler Projesi olduğunu söylemiştir.

KÖSE, yeni bir örgütlenme modelinin ise, belediyelerin halkın katılımıyla oluşturdukları belediye ağırlıklı ŞİRKETLER olduğunu, ayrıca, belediyelerin MAHALLE TEMSİLCİLİRİ kanalıyla tüm kent halkını yönetime katması ve nihayet, SİVİL TOPLUM KURUMLARI olan Sendikalar, Meslek Odaları ve diğer Demokratik kuruluşlarla belediyelerin kent sorunları ile ilgili olarak ortak girişimlerde bulunmalarını yeni örgütlenmelere örnek olarak göstermiştir.

Birlik Genel Sekreteri Selahattin YILDIRIM yaptığı konuşmada; Birliğin, sanayileşme ve kentleşme olgusunun ve getirdikleri sorunların en yoğun olduğu Marmara Bölgesinde bulunan belediyelerin sorunlarını ortaklaşa çözebilmek amacıyla ve Marmara Adası Belediye Başkanı Ahmet ENÖN'ün girişimiyle kurulduğunu ve yasal dayanağının Anayasa ve Belediyeler Yasası'ndan kaynaklandığını belirtmiştir.

YILDIRIM, Birliğin bugüne dek yaptığı çalışmaları şöyle sıralamıştır:

- Yeni bir belediyecilik anlayışı oluşturma,
- Tüketici halkın korunmasına yönelik projeler geliştirme,
- Konut sorununa geniş halk kitleleri yararına çözümler getirici girişimlere katılma ve destekleme,
- Kentsel ulaşım sorununa, toplu-taşın projeleri geliştirerek çözüm arama,
- Çevre sorunlarına temelli çözümler getirme doğrultusunda girişimlerde bulunma,
- Belediyelere ortak tesis, araç ve gereç sağlama,
- Belediyelere proje-etüd ve danışmanlık ve bilgi birikimi hizmetleri sunma,
- Belediye ve kentsel eğitim sorunlarına çözüm getirme,
- Kentsel kültür ve sanatı yeniden düzenleme ve geliştirme konularında çalışmalar.

Yeni Belediyecilik anlayışı ve uygulamaları toplantısı yapıldı.

Derleyen: Nazmi TIRBEN

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği ve Türkiye Belediyecilik Eğitim ve Araştırma Merkezi Vakfı'nın ortaklaşa düzenlediği toplantı Istanbul'da yapıldı.

Yüze yakın kent belediye başkanı ve görevlisinin, konu ile ilgili bilim adamlarının, uzman ve basın mensuplarının katıldığı toplantıda, Cumhuriyet Dönemi içinde Belediyecilik Anlayışının Oluşumu(İlhan TEKELİ), Karşılaştırmalı Kent (Belediye) Yönetimi (Selahattin YILDIRIM, Halil ÜNLÜ, Nazmi TIRBEN) Yeni Belediyecilik Anlayışının Temel İlkeleri (İcen BÖRTÜCENE), Belediyeler Açısından Konut ve Kentsel Yerleşmeler (Tuncay ÇAVDAR, Erdem HANÇER), Belediyeler ve Tüketiciyi Koruma (Orhan Z. AKÇAR), Belediyeler ve Kentsel Ulaşım (Atila ALPÖGE) konuları tebliğ olarak sunulmuş ve katılan belediye başkanlarının tartışmasına açılmıştır.

Toplantının ikinci gününde katılan belediye başkanları

Sunulan tebliğleri kısaca özetliyoruz.

o "1923-1930 DÖNEMİNDE YASALARA RAĞMEN BELEDİYECİLİK KONUSUNDA YAPILANLAR OLDUKÇA PARÇACI KALMIŞTIR."

1923-1930 döneminde belediyecilik anlayışının oluşumunu anlatan İlhan TEKELİ, Osmanlı Belediyesi'nin temel zaaflarını şu noktalarda toplamıştır:

". Bu belediyelerin mali güçleri oldukça sınırlıdır.

. Bu belediyelerin karar organları içinde şehrin üst tabakaları temsil edilmektedir. (Emlâk ve Akar sahipleri)

. Vakıflar idaresinin işlevleri ile belediyelerin işlevleri çakışmaktadır."

Tekeli'ye göre 1930 döneminin belediyecilik görüşünün oluşmasını sağlayan esas deneyler, tüm Türkiye Belediyelerinden çok, Ankara kararının uygulamasında birikmiştir. Tekeli'ye göre "Nasıl Istanbul'da Altıncı Daireyi Belediye" deneyi Osmanlı Belediyeciliğine bir örnek oluşturdu ise, Ankara deneyi de, Cumhuriyetin belediye ve imar anlayışına öncülük etmiştir." Tekeli daha sonra "Cumhuriyet döneminde belediyecilik hareketinin büyük ölçüde merkezi idarenin vesayesi altında geliştiğini, bugünkü belediye kanununun 1923-1930 uygulamasının bir ürünü olduğunu, 1923-1930 döneminde çıkarılan yasalara rağmen belediyecilik konusunda yapılanlar oldukça parçacı kaldığını ve bütünlüğü olan bir belediyecilik görüşü doğamadığını" söylemiştir.

o "DÜNYA VE TÜRKİYE'DE BELEDİYELER GİDEREK ÖNEMLİ KURUMLAR HALİNE GELİYORLAR."

Selâhattin YILDIRIM tarafından sunulan "Karşılaştırmalı Kent Yönetimi"nde İngiltere, İseeç, İtalya, Kanada ve Yugoslavya uygulamalarından örnekler verilerek, "Dünyada ve Tükkiye'de belediyelerin, giderek önem kazandığı, kapitalist sistem içinde ortaya çıkan bunalımların giderilmesinde belediyelerin bir araç olarak kullanılmak istendiği, buna rağmen, geniş halk kitlelerinin zorlamasıyla demokrat ve ilerici unsurların belediye yönetimlerine geldiği, bu olgunun da giderek evrensel bir boyut kazandığı" anlatılmıştır. "Halktan yana güçlerin 'iktidar' olma çabalarının değerlendirilmesinde belediyelerin ve belediye yönetimleri uygulamalaının bir 'ölçü' olmaya başladığını" anlatan Selahattin YILDIRIM, "Belediyelerin birçok ülkede özerk kuruluşlar olarak çalıştığını, ülkemizde de belediyelerimizin mali ve idari vesayetten kurtulması gerektiği"ni söylemiştir.

o "YENİ BELEDİYECİLİK ANLAYIŞI VAROLAN EKONOMİK SİSTEMİ AŞMA ÇABASIDIR."

Üçüncü tebliği sunan İcen BÖRTÜCENE şunları söylemiştir: "Konut, ulaşım sistemi, sosyal güvenlik sistemi, iş ve istihdam olanakları -nın niteliği, tümüyle sermaye sınıfı için birer tasarruf kaynağıdır. Henüz bu kaynaklar ucuz emek deposu olarak kullanılıyor. Fakat günümüzde iki değişik potansiyel var. Bunlardan biri, artık bu tasarruflar yavaş yavaş bunu kullanan sınıf için dezekonomi (tasarrufsuzluk) haline geliyor. Örneğin kentin maliyetine katılarak bu yapıdan yararlanmak istediği halde, kentin bu yapısı ona hizmet verme yince 'şikayet' ortaya çıkıyor. İ-

kincisi, bu dokuyu oluşturan geniş emekçi kitlelerinin bu olanaklar - dan hiç yararlanamaması olgusu. Bu arada bir başka olgu daha var. Belediyenin ve devletin niteliği de bu çatışmayı arttırıcı bir özellik te."

Daha sonra bazı belediyelerin bu oluşu kırmada yürekli çabalar gösterdiğini örnekleriyle anlatan İcen BÖRTÜCENE, "belediyelerin demokratik, üretici, tüketimi düzenleyici ve kaynak yaratıcı bir yapıya birlikçi ve bütüncü bir yaklaşımla varmaları" gerekliliğini anlatmış ve "belediyelerin bu amaca varabilmeleri için hukuksal ve örgütsel yapılarının da değişmesi" ne inandığını söylemiştir.

o "MEKAN VE KENT PLANLAMASINA KATILIM SİVİL TOPLUMUN OLUŞMASINDA ÖNEMLİ BİR ARAÇTIR."

Dördüncü tebliği sunan Tuncay ÇAVDAR, mekanla toplumsal gelişme arasında kuvvetli bir ilişkinin bulunduğuna dikkati çekmiş ve "Kapitalist toplum ilişkilerinin gerçekte mekan içinde geliştiği, mekanın kullanımına yöneldiğini ve üretim ilişkilerinin yeniden üretilişinde mekanın rolünün giderek daha fazla arttığını, üretimin yanısıra mekandaki yayılımın çok büyük önem kazandığını" söylemiştir. Tuncay ÇAVDAR katılım kavramını şöyle açıklıyor. "Katılım denince, biz tümünde kararlara herkesin eş ölçüde, daha doğrusu yönetim gücünü paylaşmakta herkesin karar sürecinde eş hak kazanması anlamını anlıyoruz." ÇAVDAR katılım sürecini de şöyle tanımlamıştır. "Mekan konusunda özellikle ilk olarak kendi konutları konusunda, ondan sonra çevreleri konusunda ve bütün yerleşme konusunda, bundan bir adım öte kendi kentleri konusunda kararlara katılımlarını sağlayacak bir yapının kurulma çabasıdır bu. İşte bu noktada belediyelerin öncülüğü önemli bir unsur olarak beliriyor."

Katılım olgusunu "İzmet Belediyesi Yeni Yerleşmeler Projesi" nden somut örnekler vererek açıklayan konuşmacı, "Bu proje içindeki uygulama bize önemli ipuçları vermiştir. Geniş tabanlı katılımsal planlamanın büyük bir gücü getireceğini açık olarak gördük" demiştir.

o "EKONOMİK KONUT ÜRETİMİ ÜLKE OLANAKLARI İÇİNDE GERÇEKLEŞTİRİLEBİLİR."

Tebliğin ikinci konuşmacısı Erdem HANÇER, konut üretiminin bugünkü piyasa koşulları içindeki "çarpıklığı"na değinerek, gerek kentsel arsa ediniminde, gerekse konut üretiminde yeni bir örgütlenme biçiminin zorunlu olduğunu, İzmit belediyesinin bunu somutlaştırdığını Antalya ve Ankara belediyelerinin deböyle bir çabanın içine girdiklerini belirterek, "Belediyeler ne yapabilirler? Nasıl bir yöntemle, nasıl bir organizasyonla, halkın isteklerine ve özlemlerine uygun, hatta demokratikleşme süreci içerisinde bu özlemlere cevap verebilen somut projeler geliştirebilirler ? Biz, meseleyi soyut konut üretimi olarak görmüyoruz. Demokratikleşme sürecinin bir parçası, onu hızlandıran bir etken olarak görüyo - ruz."

Çözümü, "belediyelerin, halkın katılımı ile klasik inşaat biçiminin dışında sanayi üretiminde" gören Erdem HANÇER "Bu sanayide genellikle sanayi olmayan sektörlerdeki değişken maliyetler, sabit maliyet haline gelir. Seri üretim olanağı doğar, ileri bir teknoloji kullanılabilir." demiştir.

o "TÜKETİCİNİN KORUNMASI, ÜRETİM VE TÜKETİM OLGUSUNUN BİRLİKTE ÇÖZÜMLENMESİ İLE MÜMKÜNDÜR."

Tebliğinde, tüketim olgusunu ve tüketicinin korunmasında belediyelerin işlevinin ne olabileceğini

araştıran Orhan Z.AKÇAR, "Üretimin belli bir düzeyde örgütlendiğini , buna karşın tüketici kitlenin sahipsiz bırakıldığı"nı vurgulayarak "tüketicinin korunması üretim ve tüketimin ve üretimden tüketime giden bağıtım kanallarının, geniş tüketici kitle yararına örgütlenmesi ile mümkündür. Bu da ancak, kentleşme ile birlikte üretimden tüketime giden kanallar da oluşan aşırı kârların tüketiciler yararına kırılması ile sağlanabilir. Yeni Belediyecilik Anlayışı böyle bir yaklaşımı ilke olarak benimsemiş ve ilk uygulamalarını vermiştir." Orhan Z. AKÇAR daha sonra, İzmit, Antalya, İstanbul, Kartal, Ankara belediyelerinin uygulamalarından örnekler vermiştir.

"ULAŞIM SORUNU ANCAK TOPLU-TAŞINCI POLİTİKA İLE ÇÖZÜMLENEBİLİR."

Son tebliği sunan Atillâ ALPÖĞE "İnsanların hareketi önemli olan. İnsanlara hareket yeteneği vermek; insanlara ulaşım olanağı tanımak. İsterse araçlar tıkansın kalsın; eğer insanlar gidebiliyorlarsa istedikleri yere. Araçlar gitmezse, insanlar nasıl gider? Bu bir bilmece gibi duruyor. Bir çelişki var sanki bunda. Toplu -taşıncı politika, buna olanak tanıyor" diyen ALPÖĞE, toplutaşıncı politikayı şöyle tanımlamıştır: "İnsanları topluluca, hızla ve ucuza taşımayı amaçlayan bir politika. Enerji tüketimini en aza öndiren, çevre kirlenmesini yok eden, maliyeti en düşük olan politika. Belediyelerimiz açısından hemen sonuç alınabilecek, halkımızın gözünde belediyelerimizin itibarını arttıracak bir politika." Atillâ ALPÖĞE, İzmit ve İstanbul Belediyesi "tahsisli yol" projelerinden örnek vererek "tahsisli yol, otobüs ve benzeri, insanları topluca taşıyan araçların rahat hareket ettikleri, diğer araçlara kesinlikle kapalı (biri gidiş, diğeri geliş olmak üzere) 2 şeritten oluşan yollardır." demiş, otobüs, hafif metro ve metro gibi toplu-taşın sistemleri hakkında belediye başkanlarına görüşlerini aktarmıştır.

Marmara Bölgesi Çevre Sorunları ve Koordinqsyonu toplantısı 21 - 22 Mart 1978'de İstanbul'da yapıldı.

Toplantıda "sunuş" konuşmasıyla ilk sözü alan İstanbul Valisi İhsan TEKİN, Marmara Bölgesinin tümüyle bir "Milli Park" haline getirilmesini önermiş ve bunun ülkenin tanınması, dıp politikadaki ağırlığının artması ve Turizm açısından Türkiye bütçesine eşdeğer bir döviz geliri sağlanabileceğini öne sürmüştür.

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Faruk SÜKAN açış konuşmasında;

"Şimdiye kadar Devlet ve Hükümet Planlarında çevre sorunları ele alınmamış ve yapılması düşünülenler de Devletin (bu konuda) yasal bir kuruluştan yoksunluğu nedeniyle sözde kalmıştır. Şimdiye kadar çevre sorunları konusunda bilimsel araştırma yapmış bilim adamlarımızın çalışmalarını toplamak, değerlendirmek ve ilgililerin uygulamalarını sağlamak amacıyla bölgesel toplantılar düzenlenmiştir . Bu suretle, hükümetler değişse de, müesseseler halinde sorunun çözümü sürdürülebilecektir" demiştir.

İstanbul Belediye Başkanı Aytekin KOTİL ise, Belediyenin İstanbul sorunlarını tek başına çözemiyeceğini bu nedenle hükümetin yasal ve maddi desteğine gerek olduğunu belirtmiştir.

Yılda 50.000 konut ihtiyacı içinde olan Istanbul'da Belediye ve Devlet olarak konut üretilememesi sonucu düzensiz yerleşimler şeklinde ortaya çıkan gecekondulara alt-yapı hizmeti götürmenin güçlüğünü dile getiren KOTİL, trafik sorununun çözümü için Metro yapımının şart olduğunu bunun finansmanı için de "Metro Vergisi" alınmasının gerekli olduğu savını orta ya koymuştur.

İstanbul için hava vedeniz kirliliği sorunlarının olduğunu, sağlık koşullarına uygun sahil kalmadığını anlatan KOTİL, ivedilikle ve hükümetin desteği ile Istanbul'un kanalizasyon sorununun çözümüne ve "şehir âdabı" konusunda Istanbul halkının eğitilmesi gerektiğini öne sürmüştür. KOTİL son olarak "Istanbul'a yılda 2-3 milyar yardım yapılması veya kaynak sağlanması halinde Istanbul'un pek çok sorununu Belediye olarak çözebileceklerini" söylemiştir.

Daha sonra söz alan Turgut KILIÇER, Çevre sorunlarının örgütlenme ile ilgili analizine ve Uluslar arası çalışmalardan örnekler vererek, ülkemizde uygulama ve çalışmalara değinmiş, çözüm yolları önermiştir.

KILIÇER, "Uygarlık derecesi, doğal kaynaklarla insan gereksinmesinin dengesi ile ölçülür" demiştir.

KILIÇER'in konuşmasından sonra söz alan SÜKAN;

"Merkezi Yönetimin Çevre Sorunlarıyla ilgili 11 bakanlıkta çeşitli görev ve görevliler olduğu halde bozuk bir organizasyon nedeni ile sonuç alıcı bir iş yapılmadığı görülmektedir.

Müstakil bir bakanlıkla bu işi halletmenin imkânı yoktur. Başbakanlığa bağlı bir müsteşarlıkla bu iş çözülebilir kanısındayım. Yetkili icra gücü olan, planlama yapabilecek bir kuruluş olacaktır bu" demiştir.

Prof. Nevzat KOR: kurulacak bakanlığın koordinatör ve icracı bir bakanlık olarak kurulması gereğine değinerek, diğer bakanlıklarda mevcut olan konuyla ilgili eleman ve dairelerin yani bakanlıkta toplanmaları gereğine dikkati çekmiştir.

Daha sonra söz alan Istanbul Sanayi Odası Başkanı İbrahim BODUR, sanayileşmenin plansız, tedbirsiz ve desteksiz bırakılmasının sonucu doğayı tahrip etmesinin gelecek kuşaklara yansıdığını, çevre sorunlarının maddi yükünün devlet ve sanayicinin ortaklaşa yüklenmeleri gerektiğini belirtmiştir.

Prof. Dr. Sabahattin ZAİM ise; Çevre Sorunları ile ilgili olarak kurulacak teşkilatın "koordine eden" bir nitelikte olması ve bölge planlamalarının uygulama müeyyidelerine sahip olmaları gereğine değinmiştir. Prof. ZAİM, sanayinin tarım arazieerinden uzakta kurulmalarını ve çevre sorunları ile ilgili mevzuatı toplayarak yeni şartlara göre düzenlenmelerini öner - miştir.

Daha sonra söz alan Istanbul Teknik Üniversitesi yetkilileri , çevre sorunları ile ilgili önlem plan ve projeleri üzerindeki çalışma ve uygulamalarını açıklamışlardır. Tekirdağ Belediye Başkanı Ekrem TANTI, Tekirdağ ve çevresinin sorunlarını dile getirdikten sonra sorunların çözümünün belediyelerin birlik halinde dayanışmaları ve merkezi hkümetin maddi desteği ile sağlanabileceğini belirtmiştir. Marmara ve Boğazlar Belediyeler Birliği Başkanı Reşat TABAK, Birlik adıha bu sayımızda yer alan "YEREL YÖNETİMLER VE ÇEVRE SORUNLARI" bildirisini sunmuştur.

YEREL YÖNETİMLER VE ÇEVRE SORUNLARI

Birlik Başkanı Reşat TABAK

İnsan ve çevresi (x) arasındaki sorunlar yeni değil. İnsanoğlunun başlangıcı ile başlar bu sorunlar. İnsanoğlunun ilk teknik buluşu olan ateşi keşfi çevresinden kopuşunun da başlangıcıdır. Bunu izleyen tarımın kefşi ve onun sonucunda ortaya çıkan demografik büyüme ile birlikte insanla-çevre arasındaki kopuş ve çatışma daha da sertleşir ve hızlanır. Ancak 19. yüzyılın başlarına kadar insanın çevresi ile olan çatışması, özünde çok büyük bir farklılık göstermez.

Çevredeki Köklü Değişiklik ve Getirdiği Sorunlar:

İnsan ekosisteminde köklü değişiklik 19. yüzyılda, kapitalist üretim tarzının gelişimiyle ortaya çıkmıştır. Ve giderek doğal kaynaklar hızla tükenir hale gelmiş, enerji dengesizliği ortaya çıkmış, beslenme kaynakları azalmış, kirlenme hızla çoğalmış ve özellikle kentsel bölgelerde kendisini artan bir ağırlıkla hissettirmiştir. Bugün artık dünyanın bir çok yöresinde susuzluk, hava ve deniz kirliliği, enerji ve petrol krizi, çölleşme, hızlı kentleşme, konut sorunu, ulaşım sorunu toplumsal gündemin başında yer alıyor.

Çevre Sorununa Yaklaşım:

1970 başlarından itibaren, özellikle gelişmiş batı dünyası çevre sorunlarına aşırı bir önemle eğilmeye başladı. "Ekoloji bunalımının" insanlığın varlığına karşı ciddi bir tehdit oluşturduğu savı geliştirildi. "Çevre Sorunu herkesin, her grubun, her sınıfın, her ülke ve kıtanın ortaklaşa sorunu, bir tür evrensel sorun olarak ortaya konmaya çalışıldı. Aynı çevrelerce sorunun sadece fiziko-şimik ve teknik nitelikleri vurgulamakla yetinildi. Ve böylece ekoloji bilimi, insan toplumlarının bilimsel tahlilinden ayrı tutulmaya çalışıldı. Sonuç olaak da, insan toplumlarının gelişmelerini durdurmaları (artık sanayileşmemeleri!) gerektiği, yoksa bu sorunu çözemeyecekleri iddia edildi.

Bu yaklaşımın bütün "iyi niyetli" ve "insancıl" görüntüsü arkasında; sanayileşmekte olan ülkelere empoze edilmeye çalışılan "sakın sanayileşmeyin ve gelişmeyin, bakınız sonra haliniz ne olur?" düşüncesinin ve buna lım içindeki batı ekonomilerine, yeni bir kurtarıcı iş-alanı yaratma (çevre kirlenmesini önleyici mallar üretimi ve pazarlaması) amacının yertığını söylemek pek tutarsız sayılmasa gerek.

Şöyle ki; ABD'de 1970 sonrası dönemde kirlenmeye karşı donatım maddelerinin pazarı 25 milyon dolara yükselmiştir. Gene ABD'de, kirlenmeye karşı donatım maddeleri üretiminin büyüme oranı % 20'ye ulaşmıştır. Bu, sanayinin diğer dallarına oranla 3 misli bir büyüme demektir. Öte yandan Japonya'da pilot sanayi durumuna gelen bu sektör, çevreyi en fazla kirleten firmaların bir uzantısı durumundadır.

Bütün bunlarla söylenmek istenen, ne insanoğlunun çevre sorununu küçümsemek ne de bu sorunu kâr ve sömürme hırsının basit bir sonucu saymaktır. Tabii ki, başta da belirtildiği gibi, insanoğlunun çevre sorunu diye bir sorunu vardır ve bunu çözecek durumdadır. Çünkü insanoğlu çözümü olmayan hiç bir sorunu gündemine getirmez. Ancak, insan-çevre ilişkisi sadece fiziksel ve teknik bir olaya indirgenemeyeceği ve bu ilişkinin toplumsal yönünün yok sayılamayacağı, gelişme (sanayileşme) ve çevre sorunlarını bir birini reddeden iki olçu olarak sunmanın, "ya biri, ya da di-

ğeri" gibi kaderci bir yaklaşımın tutarlı bir görüş olmadığı da ortadadır.

Ülkemizde Çevre Sorunu:

Ülkemiz, hızlı bir sanayileşme ve kentleşme süreci içinde bulunmaktadır. Bu olgu, diğer bir çok toplumsal sorunun yanısıra, kısaca "çevre sorunları" diyebileceğimiz sorunları da beraberinde getirmektedir. Bu konunun nasıl bir boyuta eriştiğini anımsayabilmek için birkaç gazetenin manşetlerine bakmak yeterli olacaktır.

- "Bandırma'da bir Sülfrik Asit Fabrikası ürünleri ölüm saçıyor."
  ......Gazetesi Ekim, 1977
- "Marmara'da balık türlerinin 14'den 5'e düştüğü bildirildi."
  ..... Gazetesi Ekim, 1977
- "Tarımsal ilaç artıkları, gıda maddeleri yoluyla insanlığı tehdit ediyor."
  ..... Gazetesi Haziran 977
- "Bazı kuruluşlarda bulaşıcı hastalık tespit edildi".
  ..... Gazetesi Ekim, 1977
- "Bir ton çimento üretimi için çevreye 6 bin metre küp gaz yayılıyor."
  ..... Gazetesi Kasım 1977
- "Istanbul'da trafik sorunu içinden çıkılmaz hale geldi."
  ..... Gazetesi Kasım 1977
- "Açıkta akan lağım suları hayatı tehdit ediyor."
  ..... Gazetesi Mart, 1977
- "Gürültü ömrü kısaltıyor."
  ..... Gazetesi Mayıs, 1977
- "Ankara'da boğaz ve akciğer hastalıkları hızla artıyor."
  ..... Gazetesi Mart, 1977

Bu somut örneklere ve çevre sorunlarıın süratle artışına karşın, şimdiye dek merkezi idarenin tutarlı ve etkin ve bütünsel bir girişimi olmamıştır. Çevre sorunlarına ilk ciddi yaklaşım 12 Ocak 1978 günü Cumhuriyet Senatosuna ve Millet Meclisi'ne sunulan Hükümet Programı ile olmuştur.

"İnsan sağlığını ve doğal zenginlik ve güzellikleri tehdit edici ve ekonomimize zarar verici ölçülere varan çevre ve hava kirlenmesi ve çevre sağlığı sorunlarına öncelikle çözümler getirecek olan bir Başbakan Yardımcılığı olarak kurulan Çevre Sağlığı Koordinasyon Kurulu'nun soruna "devlet ciddiyetiyle" sahip çıkması umut vericidir.

Marmara Bölgesinde Çevre Sorunları:

Marmara Bölgesi, ülkemizde hızlı sanayileşme ve kentleşmenin en yoğun olduğu bölgedir.

1977 nüfus tahminlerine göre bölge nufusu 8,5 milyona yaklaşmış olup ülke nüfusunun beşte biridir. Bu nüfusun 6 milyonu kentlerde yaşamaktadır. Nüfus yoğunluğu km^2 ye 116 kişiye ulaşmıştır. Türkiye ortalaması ise bunun yarısından azdır.

Sanayileşmenin yoğun olduğu bu bölgenin, tüm organize sanayi içindeki payı % 60'ı ve sanayide çalışan işgücü, tüm işgücünün % 55'ini oluşturmaktadır.

Kısaca Marmara Bölgesi sanayi nin ve kentleşmenin hızlı gelişimi , kentsel ulaşım araçları artıklarının fazlalığı, Türkiye'nin ithalat ve ihracat "kapısı" olması nedeniyle deniz, kara ve hava trafiğinin yoğunluğu sonucu deniz, hava kirlenmesi ve gürültü sorunu ile karşı karşıya gelmekte, bu oluşum, dolaylı ya da doğrudan toprağın da verimsizleşmesine neden olmaktadır.

Bölgenin ayırdedici özelliği, tüm çevre sorunlarını ve bu sorunların tüm yükünü taşıyor olmasıdır.

Bu sorunlar içinde, Çevre Kirliliği açısından "suların kirlenmesi" hava ve toprak kirliliğine kıyasla daha fazla ağırlıktadır.

Önce Haliç'te, ardından Gemlik ve İzmir körfezlerindeki "kirlenme" somut şekilde izlenebilmektedir. Örneğin İzmit Körfezi'ne her gün 70 ton kimyasal madde atılmakta, TÜBİTAK'ca hazırlanan rapora göre ise, Değirmendere-Yarımca hattının doğusunda kalan 15 km. eksen uzunluklu deniz bölgesinin canlılar için tehlikeli olduğu belirtilmektedir.

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği ve Çevre Sorunlarıyla İlgili Çalışmalar

MBBB düşüncesi, başlangıçta Marmara Denizi ve kıyılarında görülen "Çevre Sorunları"na karşı belediyelerin ortaklaşa ve etkin çözümler getirebilmeleri amacından kaynaklanmış, daha sonra tüm belde sorunlarını içine alarak gelişmiştir.

Birlik Ana Tüzüğü'nün çalışma konusu ve amaçları ile ilgili üçüncü maddesi tüm belde sorunları ile birlikte, çevre sorunlarına somut yaklaşımımızı belirlemektedir.

Birliğimiz, kısa dönemde deniz, hava ve toprakta kirlenmeye neden olan kuruluşlarla bugünkü olanaklar ve mevzuatın el verdiği ölçüde mücadele etmek çevre kirlenmesine neden olan artıkları asgariye indirebilecek alt-yapı projeleri hazırlamak ve çevre sorunlarına karşı kamuoyu yaratmak ve konuyu güncel tutmak, yaklaşımındadır.

Uzun dönemde amacımız; konuyu karar verici ve uygulayıcı organlar üzerinde somutlaştırarak etkin hukuksal çözümlemelerin oluşmasına katkıda bulunmak, Ulusal ve Uluslararası düzeyde tutarlı uğraş veren kuruluşlarla ortak çalışmalar yaparak, soruna getirilen kurumsal ve teknolojik çözümlemeleri ülke koşullarına uyarlamaktır.

- Birliğimiz, bugüne dek; aralarında Petro-Kimya tesisleri, denize asitli artıklarını boşaltan çeşitli sanayi kuruluşlarının da bulunduğu 64 sanayi kuruluşu hakkında kovuşturma açmış, özellikle hayati önem taşıyan sanayi artıklarının önlenmesinde etkili olmuştur. Bunun sonucu İzmit, Gemlik Körfezleri ve Marmara kıyıları deniz ürünleri açısından bir ölçüde de olsa verimli hale gelmiştir.
- Marmara Denizi kıyılarında söküm yapan gemi tersanelerinin çalışmaları, yapılan kovuşturmalar sonucu durdurulmuştur.
- Kimya Mühendisleri Odası ile Birliğimiz arasında "Çevre Sorunlarını Önleme Projeleri Protokolü" yapılmış ve uygulamaya konmuştur.
- Kıyı yağmasını önleyici çeşitli girişimlerde bulunulmuştur.
- Çevre sorunlarına geniş boyutlu çözümleri getirebilmek amacıyla, DPT, TÜBİTAK, Üniversiteler, TMMOB, Uluslararası Peyzaj Mimarları Birliği, Dünya Kardeş Kentler Federasyonu gibi Ulusal ve Uluslararası kuruluşlarla ilişkiler kurulmuş ve ortak çalışmalara girilmiştir.
- Birliğimiz çevre sorunlarını Akdeniz ölçeğinde çözümleme amacıyla kurulan Akdeniz Kentler Birliği'nin kuruluşuna kurucu üye olarak katılmıştır.
- Çevre Sorunları ile mücadelede gereksime duyulan her türlü araç ve gerecin belediyelerimize uzun vadeli, düşük faizli kredilerle sağlanması konusunda planlama-organizasyon-koordinasyon projeleri geliştirilmiştir.
- Birliğimiz, tüm kentsel sorununun yanısıra çevre sorunlarını çözümleme amacıyla her türlü plan-proje-etüd ve danışmanlık hizmetlerini kâr amacı olmaksızın karşılayacak "BİRLİK PROJE ETÜD MERKEZİ"ni kurmuştur.

Çevre sorunlarına karşı bilinçli bir kamuoyu yaratmak,sorunsuz bir çevrenin somut örneklerini sergileyebilmek amacıyla, Birliğimiz, Birleşmiş Milletler Çevre İlişkileri Merkezi ile, "Dünya Çevre Günü"nü 17 Eylül 1977 Cumartesi günü "Marmara Çevre Günü" olarak ilan etmiş ve yaklaşık 1 milyon kentlinin katılımı ile yedi ayrı belediyemizde kutlamıştır.

"Çevre Sorunlarının" Çözümüne Nasıl Yaklaşılabilir?

Çevre sorunları, insan ve çevresi arasındaki doğrudan ilişkide yoğunlaşmaktadır. Bu nedenle yereldir. Yöreden yöreye farklı çözümleri, farklı uygulamaları gerektirebilir. Hatta, kamuoyunun "sorun" karşısındaki tavrı bile bölgeler ve alt bölgeler arasında değişim gösterebilir.

Bu nedenle, Çevre sorunlarına çözüm ararken Merkezi Yönetim ile Yerel Yönetimin birlikte hareket etmesi gerekecektir. Belediyelerimizin geniş halk kitleleri ile olan yakın ilişkisi de göz önüne alınacak olursa, belediyelerin "sorunun" çözümüne yönelik çabalarının önemli bir düzeyde olacağı söylenebilir.

Çalışmanın makro planlamasının yapılması, finansman sorunu, koordinasyon merkezi idare tarafından; bölge ve alt-bölge çalışma planları da hazırlanacak makro plana uygun olarak, Yerel Yönetimler, belediyeler ve belediye birliklerinin ortak çabasıyla hazırlanabilir.

Bölge ve alt-bölge çalışma programlarının oluşturulmasına ilgili mesleki kuruluşların, bilimsel ve gönüllü kuruluşların katkısı sağlanabilir.

Marmara ve Boğazları Belediyeler Birliği olarak, konunun süratle ele alınacağı inancını taşıyor, yapılacak çalışmaların başarılı olmasını diliyoruz.

Birlik Çevre Sorunları ve Kültür Ortak Kurulu

Burhan Toprak	Pendik Belediye Başkanı
Celâl Saka	Karamürsel Belediye Meclis Üyesi
Kemalettin Güvenci	Gönen Belediye Başkanı
Mete Tunçalp	Küçükçekmece Belediye Başkanı
Nihat Öztürk	Pendik Belediye Meclis Üyesi
Rıdvan Ünal	Sefaköy Belediye Başkanı
Şaban Aktürkoğlu	Gölcük Belediye Başkanı
Turan Sarı	Kandıra Belediye Başkanı
Yüksel Çengel	Avcılar Belediye Başkanı
Zekiye Gülşen	Lapseki Belediye Başkanı

Marmara Bölgesi Çevre Sorunları toplantısında Birlik adına başkanımız Sayın Reşat TABAK tarafından sunulmuştur.

(x) Burada çevre kavramı doğal ve yapay çevreyi içeren anlamda kullanılmıştır. Genel bir tanımlama ile "Çevre" kavramını deniz, su, toprak, yeşil alanlar gibi insanı çevreleyen doğal oluşumlar ve bizzat insan emeğinin yarattığı yapılar, fabrikalar, yollar, araçlar oluşturur.

Kentsel ulaşım için yeni bir politika ve eylem programı

Atila ALPÖGE

Önümüzdeki 20 yıl içinde kentlerimizde ulaşım olayı için en az 100-120 milyar liralık yatırım yapılacaktır. Bu yatırım iki ayrı politikaya göre yürütülebilir ve iki ayrı sonuç elde edilebilir.

Birinci politika: Bu, mevcut politikadır. Bu savruk, dar görüşlü, kaynak tüketen bir politikadır. Aklına estikçe, gelişigüzel yatırım yapan, bütünlüğü olmayan şaşkın girişimlerde bulunan, üstelik iş işten geçtikten sonra yatırıma kalkan bir politikadır. Bugüne kadar kentlerde ulaşımla ilgili olarak yapılmış ya da ihmal edilmiş her şey bu politikaya göre biçimlenmiştir. Görüldüğü gibi bu politika sorun çözmez; tersine avuç dolusu para harcayıp eskisinden daha beter sorunlar yaratır. Bu politika sürüp gittiği taktirde ileride 15-20 kentimizin Istanbul'un bugünkü ulaşım cehennemine dönüşmesi kaçınılmaz olacaktır.

İkinci politika: Bu ötekinin gerçek alternatifidir. Şaşkınlığı savrukluğu kaldıran, bütünlüğü getiren yeni bir kentsel ulaşım politikasıdır. Bu politika enerji tüketimini en aza indirir; bu politika çevreyi korur. Kişileri topluca, ucuza ve hızla taşımayı hedef alır. Böyle bir politika ile yapılacak 100 milyarlık yatırım öteki politikanın yaratacağı sonuçlara kıyasla en az 500 milyar liralık tasarruf sağlayacaktır; bu tasarruf (kabaca, mertebeyi ifade edebilmek amacıyla) aşağıdaki gibi maddelere ayrılabilir:

enerji kazancı ve çevresel kazanç (aşırı benzin tüketiminin yaratabileceği döviz kaybı vb. her türlü kayıptan tasarruf ile çevrenin gürültü, kirlilik, kentsel değerlerin yok olması gibi her türlü kötü etkenden kurtulması)	100 milyar
kişisel harcamalardan tasarruf (kişilerin ceplerinden çıkan ve ulaşım için yapılan, araç aktarmaları yüksek ücretli yolculuğa mecbur kalma gibi nedenlerden oluşan ek harcamadan kurtulmanın sağladığı kazanç)	100 milyar
kişilerin zaman kazancı (tıkanık yollarda, ya da araç beklemekte harcanan ek zamandan kurtulmanın sağladığı tasarruf)	100 milyar
kamu elindeki otobüs ve benzeri toplu-taşın işletmelerinin zararlarındaki azalma	200 milyar

Yukarıdaki tasarruflar yeni politikanın sonucu olarak 20 yıl içinde birikecek kazançları ifade etmektedir.

Bu tasarruf bu yatırımlar ve yeni bir kentsel ulaşım politikası şu anda nüfusları 50 binin üstünde olan 60 kadar kentimizi ilgilendirmektedir. Bu kentler derhal yeni politikaya geçiş yapmalıdır. Bu kentlerin belediyelerini ve başkanlarını büyük bir sorumluluk beklemektedir; çünkü gecikildiği oranda kentlerimiz de giderek ağırlaşan, geri dönüş daha zor, geri dönüş maliyeti daha fazla, elde edilebilecek tasarruf miktarı daha azalmış bir sorunlar dizisiyle karşılaşacaklardır. Belediyelerimizin derhal yeni politikaya geçişi sağlamaları ve bu konuda merkezi yönetime de baskı ayapmala

rı kentlerin uzun vadeli yararları bakımından büyük önem taşımaktadır. Geleceğin kentlerinin ulaşımını biçimlendirmek bugünkü başkanların elindedir; bugünler kentlerimizin son şansıdır. Bir kaç yıllık bir gecikmeden sonra bu şans da elden büyük ölçüde kaçacaktır.

Yeni politikanın elemanları şunlardır:

1- Toplu-taşına öncelik: Bu öncelik özel yollar kavramına dayanmaktadır; yani yalnızca otobüslerin çalışabileceği, diğer araçlara kapalı yollar. Bu tür yolları şimdiden sorunlar çözülmez hale gelmeden altyapıda yaratmak; şu anda yollar tıkanmıyor olsa bile yaratmak. Çünkü ileride belli bir dönemden sonra yollar tıkanmaya mutlaka başlayacak ve bundan da en çok zararı kamu elindeki otobüs işletmeleri görecek; etkenleri giderek azalacak, daha az yolcu taşıyacaklar, zararları büyüyecek. Oysa şimdiden özel yol olabilecek kesimleri ve olanakları yaratacak olurlarsa ileride otobüslerin i n çevre koşulları ne olursa olsun, yollar ne kadar tıkanırsa tıkansın rahatlıkla kullanabilecekleri, hız yapabilecekleri ve çok yolcuya hizmet sunabilecekleri bir ortama kavuşmuş olacaklardır. İz - mir bu yolda olumlu bir adım atmış ender kentlerimizdendir.

Bu özel yollar belli bir tarihten sonra raylı ve elektrikli toplu-taşın sistemi için kullanılabilecektir. Raylı ulaşım sistemi nüfusu şu anda 100 binin üstündeki 25 kadar kentimizde ortaya çıkacaktır. Nüfusu 50 bin ile 100 bin arasındaki kentlerde ise özel otobüs yolu kullanımı devam edecektir; bu kentlerde ileride 5 ila 10 kilometre arasında özel otobüs yolu gerekecektir. Bütün kentlerimizin 20 yıl içinde 3-4 misli mbüyüyeceği düşünülürse yani ilerideki yerleşme alanlarına göre kentlerimizin şu andaki alanlarının çok az olduğu ve gelecek yılların nüfusunun şu anda mevcut olmayan kesimlerde yerleşeceği dikkate alınırsa, yerleşmeye açılacak yeni alanlarda özel yolları kolayca gerçekleştirmek mümkün olacaktır.

Toplu-taşına öncelik eylemi içinde ayrıca aotobüs işletmelerine şimdiden sağlam bir örgütleşme ve iş düzeni getirme zorunluluğu da belirmektedir. Otobüs işletmelerinin hemen hemen hepsi acıklı durumdadır; daha iyi bir işletme geleneğinin kurulması gerekmektedir.

Ayrıca belediyelerimizin kendileri için bir otobüs edinme programı oluşturmaları gerekmektedir. Bu program içinde ihmal etmeden ve düzenli olarak otobüs almaları icabetmektedir.

Bir de alınması gereken başka önlemler vardır. Örneğin kentsel arazide şimdiden ilerinin gereksinimlerine uygun olacak otobüs deposu alanları ayırmak ve oluşturmak. (Gene bakınız ek-2)

2- Kent merkezlerinde özel otomobil kullanımını kısıtlamak: Hızlı ucuz toplu-taşın alternatifi yaratarak bu gereksinimi en aza indirmek.

3- Basit ulaşıma hayat hakkı tanımak: Kentlerimizin büyümesine otomobil kullanımının artmasına paralel olarak ve bu olguların sonucu olarak basit, ucuz ulaşım olanaklarının yok olmasını durdurmak; örneğin yaya hareket olanağını yeniden teşvik... yayalar için özel yollar yaratmak, kent merkezlerinde araçlara bütünüyle kapalı yaya alanları oluşturmak. Öte yandan hala bir çok kentimizde önemli rol oynayan (ancak gelişmelerle birlikte, Istanbul'da olduğu gibi ortadan kalkma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan) bisiklet kullanımının sürebilmesine olanak tanımak. Bisiklet kullanımını teşvik. Özel bisiklet yolları yapmak.

Bu politikanın ve eylem programının temelinde bir kentsel ulaşım endüstrisi yatmaktadır. Şöyle ki, kentlerimiz 20 yıl içinde 30 bin otobüs satın alacaklar, ayrıca tamamı 600 km.ye yaklaşan raylı elektrikli sistemler çalıştıracaklardır. Başka bir deyişle yurdumuzu aşağıdaki girişimler ve bunlarla ilgili politik karar ve tercihler beklemektedir:

- 30 bin adet kent içi otobüs yapımı,
- 3 bin raylı sistem aracı yapımı,
- 2 bin km. ray imali (yalnızca kentlerin gereksinimi için)
- 1 milyon travers imali (yalnızca kentlerin gereksinimi için)
- En az 500 kişinin özel olarak yetiştirilmesi. (Bunlar yerel yönetimlerde görev alacaklar ve ulaşım plancısı, ulaşım mühendisi, trafik mühendisi, otobüs ve raylı sistem işletmecisi olarak çalışacaklardır.)
- Raylı sistemle ilgili olarak mühendislik hizmetlerinin düzenlenmesi (bunların proje ven inşaatını üstlenecek teknik kadroların yetiştirilmesi ya da oluşturulması)
- Yerel yönetimlerde hem ulaşım olayına sahip çıkmak, hem de toplu-taşın kuruluşlarını akılcı bir biçimde işletebilmek amacıyla yeni bir örgütlenme ve iş düzeni.

Bu konuda Merkezi Yönetime düşen görevler şunlardır:

1- Kentsel ulaşım endüstrisiin kurulması kararının alınması,

2- Özel yolların oluşturulması için bütün imar planlarının ve nazım planların revizyonu yeni yapılacak imar planlarına özel yol tekniğinin getirilmesi,

3- Karayolarının kent içindeki projelerine müdahale ve yapılan ekspresyol ve otoyolların yanında, onlarla bütünleşmiş özel olan tübos yollarının projelerin başında devreye alınması ve yapımı; bu [illegible] bir zorunluluk olarak belirlenmesi,

4- "Ke[illegible]l Toplu-taşın ve Ulaşım Fonu" oluşturulması. Bu fon münhasıran adı geçe[illegible]tırımları yürütmek için kaynak oluşturacaktır: ayrıca yerel yönetimlerin ortak girişimlerine temel olacaktır. Bir de kaynak yaratma gücü fazla olan gelişmiş yörelerin gelişmemiş yöreleri desteklemesine olanak sağlanacaktır. 20 yılda oluşabilecek kaynak şudur: (aşağıdaki değerler de, daha önce verilen değerler gibi, bir mertebeyi yansıtmaktadır.)

a) Bu programa giren kentlerde oturanlardan gelir vergisi ya da elektriğe özel bir zam yoluyla (ki bu teknik çoğu ülkede kullanılmaktadır)	30 milyar
b) Otomobil satışlarından ve kullanımından özel bir vergi biçiminde	30 milyar
c) Trafik cezalarından	30 milyar
d) Paralı köprü ve yollardan (en azından bu gelirin yarısı olarak)	10 milyar
Tamamı	100 milyar

Yerel Yönetimlere Düşen Görev ise Şunlardır:

Ortak araştırma, eğitim ve girişim ortamını yaratmak,

- Bu politikanın gerektirdiği teknik araştırmalar,
- Uygulamada gerekli insan gücünün, teknik kadroların yaratılması iiçin özel eğitim,
- Ortak projeler ve yatırımlar/girişimler,
- Kamu oyu oluşturmakta ortak kampanyalar gerçekleştirmek.

Bu eylem programı yerel yönetimlerin dışında, aşağıdaki bakanlıkları ilgilendirmektedir.

Yerel Yönetim Bakanlığı
Bayındırlık Bakanlığı
İmar ve İskan Bakanlığı
Ulaştırma Bakanlığı
İşletmeler Bakanlığı
Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
İçişleri Bakanlığı
Devlet Planlama Teşkilatı

Konunun bir kaç özelliğine dikkati çekmekte yarar vardır:

1- Kentsel ulaşım sorununu en ağır biçimde yaşayan kentimiz Istanbul olduğu için, yukarıda belirlediğimiz politika (ki bu politika temelde Istanbul için geliştirilmiştir) ve onun getireceği çözümler diğer bütün kentlerimiz için de değer taşımaktadır. Istanbul bu konumda ilíderlik görevi yüklenmiştir. Istanbul için yapılacak her şeyin Türkiye'nin en az 25, en fazla 60 kenti için geçerli olma zorunluluğu vardır. Istanbul bütün girişimlerinde bu görevini düşünmek zorundadır. Örneğin, Istanbul için bir raylı sistem, bir metro mu söz konusudur, bu tek başına Istanbul'un kendi sorunu değildir. Sorun Istanbul'a Zincirlikuyu'dan Yenikapı'ya getirilecek 15 kilometrelik bir metro sorunu değil, giderek bütün kentlere yaygınlaştırılacak bir teknoloji soruuudur; başka bir deyişle Türkiye de bir kez raylı sistem teknolojisi oluşturulmalıdır ve bu teknoloji her kente hizmet edebilmelidir. Her kent için ayrı teknolojinin dışarıdan getirilmesi yalnızca kaynakların heba edilmesi demektir, ve yalnızca yabancı güçlerle onların komisyoncularına hizmet etmek demektir. Türkiye'ye gelecek kentsel raylı sistem olgusu ve buna paralel olarak yaratılacak teknoloji hem büyük hem de orta boy kentlere uyabilecek, başka bir deyişle çoğunlukla yerin üstünde gidebilecek, zaman zaman yerin altına inebilecek bir metro sistemi olacaktır, yani hafif metro olacaktır.

Bunun gibi kentsel otobüs endüstrisinden ... alanlarına kadar her alanda Istanbul örnek olma, ilk atılımları gerçekleştirme zorunluluğundadır.

2- Istanbul'un paralelinde, 60'a yalın diğer yerel yönetimlere de düşen görevler vardır. Türkiye kentlerinin geleceğini biçimlendirecek olgu onların şimdi ved derhal girişecekleri eylemlerdedir. Yerel yönetimler ortak girişimler oluşturmalıdır; konuya sahip çıkmalıdır. Ek-1'deki listedeki kentlerin dışında Afyon, Çorum, Aydın Bandırma gibi kentlerin de bu yeni politikaya uygun yapmaları gerekenler vardır.

3- Yerel Yönetim Bakanlığı Merkezi yönetimde konunun asıl sahibi olmalıdır. Bu yeni bakanlık hem yerel yönetimlerin ortak girişimlerini izlemeli, cesaretlendirmeli, desteklemelidir; hem de merkezi yönetim içindeki karmaşık koordinasyonu kurmalıdır.

4- Hepsinden de önemli olarak Merkezi Yönetim yeni ulaşım politikası ve eylem programı konusunda mutlaka ve ivedi olarak tavır almalıdır; görüş oluşturmalıdır, politik tercihlerini yapmalıdır. Kentsel ulaşım endüstrisi kurmak, yasal olanakları sağlamak gibi konularda eyleme geçmelidir.

MARMARA BÖLGESİ AÇISINDAN 11 ARALIK MAHALLİ İDARE SEÇİMLERİ

Nazmi TİRBEN

Türkiye'de belediyelerin "yerel güç" olarak kendilerini kabul ettirme çabasına girdikleri ve bu amaçla somut işler başardıkları, son üç-dört yıldır Türk kamuoyunun yakından bildiği ve izlediği bir konu.

Özellikle hızla sanayileşen ve şehirleşen kentlerimizde başlayan ve giderek yaygınlaşan bu hareket, merkezi idarenin artan vesayetine ve keskinleşen yaşam koşullarına karşı, geniş halk kitlelerin adına ve çıkarına gelişmiştir.

Yine bu hareket, kendisi ile yakın ilişkisi bulunan geniş halk kitlelerinin, başlatılan çabalara somut katılımını da sağlamıştır.

Marmara bölgesi belediyeleri, Türkiye'nin en hızlı sanayileşen ve kentleşen bölge belediyeleri olarak, klâsik belediyecilik uygulamasının kırılmasında ve dieer bölge belediyelerine nazaran daha örgütlü hareket edebilmişlerdir. Bu oluşum, birbirine yakın belediyelerden başlayarak tüm bölgeyi etkilemiştir. Birlikte hareket etme çabası, aslında, bölge içindeki sorunların artış hızının diğer yörelere nazaran çok daha hızlı olmasının doğal bir sonucudur.

11 Aralık 1977 Mahalli İdare seçimleri, genel ekonomik, sosyal ve politik yapıdaki gerilimlerin, yerel sorunların üzerine çıktığı bir ortamda ve "genel seçim" havası içinde yapılmıştır. Türkiye'nin somut şartlarından kaynaklanan bu olgu, yine de yerel sorunların ve yerel güçler çatışmasının önemini azaltmamış, kamuoyu, "genel seçim" havasına rağmen seçimlerin yerel - lik boyutunu da değerlendirebilmişlerdir.

11 Aralık 1977'de yapılan Mahalli İdare Seçimleri sonuçları ile 5 Haziran 1977 Genel Seçim sonuçlarını Marmara Bölgesi için karşılaştırdığımızda 5 Haziran seçimlerinde iki büyük parti oyların %79, 27'sini alırken, bu oranın 11 Aralık seçimlerinde % 92.00'ye çıktığı görülmektedir. Bu da Marmara Bölgesi'nde sağ ve sol oy kutuplaşmasının Yerel Seçimlerde daha yoğun olduğunu göstermektedir.

Tablo-1: 11 Aralık 1977'de iki büyük partinin oy oranları ve 5 Haziran 1977'deki oy oranlarıyla karsılaştırılması.

	CHP		AP	
	Oran	Fark	Oran	Fark
Istanbul	56.07	- 2.15	31.24	+ 2.85
Kırklareli	50.76	+ 2.23	47.19	+ 0.76
Kocaeli	42.01	- 1.78	43.06	+ 3.04
Sakarya	39.91	+ 3.78	43.29	- 1.01
Tekirdağ	49.60	+ 2.58	42.82	- 1.20
Balıkesir	41.67	+ 4.20	52.74	+ 1.07
Bilecik	44.39	+ 3.17	51.15	+ 2.18
Bursa	40.50	+ 3.79	50.43	- 1.30
Çanakkale	43.35	+ 4.61	52.57	+ 2.39
Edirne	56.01	+ 3.18	41.39	+ 1.92

Türkiye Ortalaması:	42.09	+ 0.71
Bölge Ortalaması:	46.42	+ 2.36

Türkiye Ortalaması:	37.18	+ 0.31
Bölge Ortalaması:	45.58	+ 1.07

NOT: Farklar, Aralık-Haziran 1977 seçimleri oy oranı farklarıdır.

Marmara Bölgesi içindeki 10 Merkez belediyesinin 1973 ve 1977 yerel seçimlerinde iki büyük parti arasında dağıldığı gözlenmektedir. Bu dağılımdaki değişmeler, yazının başında da söylediğimiz gibi, Türkiye'nin içinde bulunduğu genel ekonomik, sosyal ve politik koşulların yanısıra "yerel güç"ler dengesindeki değişmelerle açıklanabilir.

Tablo-2: Marmara Bölgesi Merkez Belediye Başkanı seçimlerinin iki büyük partiye göre dağılımı:

	1973	1977
Adapazarı	AP	CHP
Edirne	AP	CHP
İzmit	CHP	AP
Çanakkale	CHP	CHP
Istanbul	CHP	CHP
Bursa	AP	CHP
Bilecik	CHP	CHP
Balıkesir	AP	AP
Tekirdağ	AP	CHP
Kırklareli	CHP	CHP

Öte yandan Marmara Bölgesi içine giren 230 belediye için dağılım ise şöyledir:

Tablo-3: Marmara Bölgesinde belediye başkanlarının partilere göre dağılımı:

	1973	1977
AP	102	101
CHP	89	117
MSP	1	3
DP	7	1
CGP	3	0
BAĞIMSIZ	28	6
İPTAL		2

11 Aralık 1977 seçimlerinin getirdiği diğer bir olgu da katılma, oranının düşük olmasıdır. Bu sonucu yılgınlık, duygusallık, karamsarlık ya da güvensizlik olarak değerlendirenler olmuştur. Bize göre sonucun, yerel ve genel boyutu ile birlikte değerlendirildiğinde yılgınlık değil arayış, duygusallık değil kararlılık olarak ele alınması gerekir.

Bu arada "ön seçim" mekanizmasının ve bunun "işleyiş" biçiminin de seçim sonuçları üzerinde etkin olduğu söylenebilir.

"Yeni belediyecilik ilkeleri" nin parti programlarında, belediye başkanlarının seçim bildirgelerinde ve çalışma programlarında yer alması da önemli bir gelişme olmuştur.

Sonuç olarak, 11 Aralık Yerel Seçimleri sonrasında kurulan hükümet içinde Yerel Yönetim Bakanlığının yer alması ve belediyeler ile ilgili geniş kapsamlı çalışmaların başlaması, en azından, yeni bir yaklaşım içinde olan tüm belediyelerin çabalarının boşa gitmediğini ve tutarlı bir hareket olduğunu gösterir.

YAYIN HAYATINDAN SEÇMELER
«Yerel yönetim birlikleri»
«Bir yeni dev»

"YEREL YÖNETİM BİRLİKLERİ"

Yazan: Dr. Mustafa GÖNÜL

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayını
Sevinç Matbaası-Ankara 977

Dr. Mustafa GÖNÜL, kitabın önsözünde şöyle diyor: "İl özel yönetimleri, Belediyeler ve köylerden oluşan Türk yerel yönetim birimlerinin, yasalarla kendilerine verilmiş ortak ve yerel görevleri yerine getirebilmek için belirli konularda Yerel Yönetim Birlikleri oluşturmaları, Cumhuriyetin kurulmasından sonra görülmeğe başlamıştır. Anayasamızın 116. maddesinde yer alan Yerel Yönetim Birliklerinin sayıca artmaları ve kapsadıkları konular itibariyle çeşitlenmeleri ise, planlı kalkınma döneminde daha belirgin hale gelmiştir."

Yazar, yapıtının sonunda bir özet vermektedir.

"... Bizim görüşümüze göre, yerel yönetim birlikleri, yerel yönetimleri güçlendirme çalışmaların da yararlı ve etkin bir araç olarak kullanılabilir."

"... Cumhuriyetten sonra kurulmuş olan yerel yönetim birlikleri, hukuksal dayanakların dağınıklığı ve yetersizliği, sağlam ve sürekli gelir kaynaklarının bulunmayışı, birliklerin yeterince gelişmelerini engellemiştir."

Kişisel kanımıza göre, birliklerin görev alanlarını, gelir kaynaklarını, organlarının görev ve yetkilerini, denetimlerini açıkça belirtecek bir yasa, zaman geçirilmeden çıkarılmalıdır. Yine hızlı kentleşmenin doğurduğu Metropol alanların örgüt gereksinmesini karşılamak için ayrı bir çerçeve yasa yürürlüğe girmelidir.

Sonuç olarak, birliklerin, yerel ve ortak hizmetlerin maliyetini düşürebileceği, yerel kesimde kalkınmaya yardımcı olabileceği kanısındayız. En önemli yararlardan biri de, yerel halkın yönetime katılmada demokratik alışkanlıklarını geliştirmesi olacaktır."

Sayın Gönül'ün bu yapıtının yerel yönetimler ve birlikler için son derece önemli bir kaynak eser olduğunu ve tüm yerel yöneticiler ve yerel sorunlarla ilgilenenlerce incelenmesinde yarar olduğunu belirtmek isteriz.

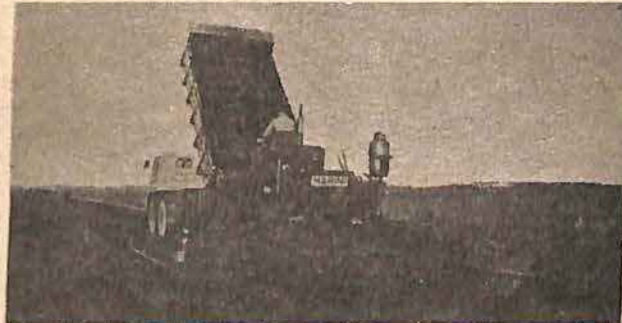
"BİR YENİ DEV"

Yazan: Demirtaş CEYHUN
Tekin Yayınevi - 1977
25.-TL.

Kentleşme sorunları üzerinde öz gün çalışmaları olan Demirtaş CEYHUN'un Istanbul, Ankara, İzmir, Mersin, Antalya, İzmit, Zonguldak, sivas, Gültepe, Kâğıthane belediye başkanları ve Bülent ECEVİT ile Kentleşme ve Belediyecilik sorunları üzerine yaptığı görüşmeleri ve somut olayları içeren yapıtı, geleceğe dönük bir belge niteliğini taşıyor. Okunması gerekli bir eser.

MARINI
MARINI
MARINI

HAMAMCIOĞLU
1860

HYMAC

Hymac 580C HİDROLİK EKSKAVATÖR / LODERLER

Haymac 580 C Hidrolik ekskavator

14 yıllık dizayn, gelişme ve uzman fabrikasyon tecrübelerinin sonucu ingilterenin en çok satan 360° kepçe dönüşlü ekskavatörüdür.

580 C Hız, güç, dayanıklılık, kullanma masraflarının azlığı konusunda sınıfından istenen butün özelliklere sahiptir ve çok geniş seçime bağlı ekipmanlar ile kullanılabilir.

KAZMA DERİNLİĞİ : 6.43 m
UZANMA MESAFESİ : 9.09 m
98 Beygir Dizel Motor
0.57 m Kepçe Kapasitesi.

TÜRKİYE GENEL DİSTRİBÜTÖRÜ

HAMAMCIOĞLU MÜESSESELERİ TİCARET T.A.Ş.

ISTANBUL : Buyukdere Cad. No. 13/A Şişli
Tel : 46 31 43/44 - 47 24 89
Telex : 22210 hmmc tr.

SERVİS : Palazoglu Sokak 31/A Şişli
Tel : 46 31 43 - 46 31 44
Telex : 22210 hmmc tr.

ANKARA : Cinnah Cad. 110/1 Çankaya
Tel : 27 89 63 - 27 83 24
Telex : 42439 hmcı tr.

IZMIR : Talatpaşa Bulvarı No. 6 Kat 1
Tel : 13 83 61 Alsancak
Telex : 52644 hmiz tr

FERRO DÖKÜM

SANAYİİ VE TİCARET ANONİM SİRKETİ

HİTAP EDİLEN ENDÜSTRİ KOLLARI

TARIM VE OTOMOTİV ENDÜSTRİSİ:
Aks kovanları,
Diferansiyel kutuları,
Transmisyon gövdeleri,
Hidrolik gövdeleri,
Egzost manifoldları,
Fren disk ve kampanaları
Volanlar,
Poryalar,
Makas kulakları
Küpeler,
Muhtelif braketler,
Levyeler,
Pedallar,
Mil yatakları
Baltalar,
Dişliler,
Dişli taslakları ve benzerleri

ELEKTRIK ENDUSTRISİ:
Motor gövdeleri,
Kapaklar,
Yüksek gerilim enerji nakıl hattı bağlantı parçaları v.s

GENEL MAKİNA ENDUSTRISİ
Muhtelif hidrolik govdeleri
Pompa gövdeleri,
Fanlar,
Ekovat ve ilgili parçaları,
Krank milleri ve benzerleri

ŞİŞE VE CAM ENDUSTRISİ
Muhtelif şişe ve cam eşya kalıpları

Döküm fabrikamız, idari ve sosyal tesisleriyle beraber, Istanbul - Ankara karayolu üzerinde Çayırova'da kurulmuştur.

İmalât konumuz olan sfero, özel kaliteli pik ve siyah temper döküm parçalarını TÜRK (TS), İNGİLİZ (B.S.), ALMAN (DIN), AMERİKAN (A.S.TM.) standartlarına uygun kimyasal, fiziksel, metalografik ve mekanik özelliklerde imal etmekteyiz. Tarım ve Otomotiv Sanayii'nin özel spesifikasyonlarına göre de seri imalât yapmaktayız.

MERKEZ :

Büyükdere Cad. Kuğu İşhanı, No. 99 Kat 3, Mecidiyeköy - Istanbul
Telefon : 66 71 68 - 66 71 69 Telgraf : Ferrodöküm - Istanbul

FABRİKA :

Ankara Asfaltı, Çayırova - Gebze Telefon : Tuzla 266 - 267